

Uredništvo: sprava, Ljubljana, Kopitarjeva 4. Telefon 4001-4004. Mesečna naročnina 20 litr. za inostranstvo 40 litr. — Cen. rad. Ljub. Ljuna 10.630 za naročnino in 10.350 za inserate. — Izključno snopisništvo za oglaševanje in inostranstvo: UPI S. A. Milano. Receptivno se vrata, ma.

SLOVENEK

[UNI] 1944
4
NEDELJA

Erbitterte Kämpfe um die Albaner Berge

Die feindlichen Angriffsspitzen zum Stehen gebracht — Vergeblicher Versuch der Sowjets, das bei Jassy verlorene Gelände zurückzugewinnen

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 3. Juni. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Um die Albaner Berge wurde auch gestern erbittert gekämpft. Bei und westlich Lanuvio schlugen unsere Truppen in harten Kämpfen alle feindlichen Angriffe zurück. An den Südosthängen der Albaner Berge und beiderseits der Via Cassilina griff der Feind mit überlegenen Kräften während des ganzen Tages an. Unseren erbitterten Widerstand leistenden Truppen gelang es, die feindlichen Angriffsspitzen in den Abendstunden östlich Rocca di Papa und südlich Palestrina-Cave zum Stehen zu bringen.

Kampf- und Nachschlachtflugzeuge griffen feindliche Kolonnen und Bereitstellungen im Raum von Valmontone mit gutem Erfolg an.

Sicherungsfahrzeuge eines deutschen Geleits und Bordflak schossen vor Kreta bei der Abwehr eines schweren Luftangriffs sechs feindliche Bomber ab.

An der Ostfront versuchten die Sowjets vergeblich, das nördlich Jassy in den letzten Tagen verlorene Gelände zurückzugewinnen. Bei der Abwehr ihrer Angriffe wurde eine aus 23

Panzern bestehende feindliche Kampfgruppe restlos vernichtet. Nordwestlich Jassy brachen deutsche und rumänische Truppen in harten Kämpfen in die stark ausgebauten feindlichen Stellungen ein und nahmen ein beherrschendes Höhen- und Gelände.

Starke Kampf- und Schlachtflierverbände griffen wiederholt wirksam in die Erdkämpfe ein und unterstützten die verbündeten Truppen in Angriff und Abwehr. 22 sowjetische Flugzeuge wurden über diesen Raum abgeschossen.

Major Rudel, mit dem höchsten deutschen Tapferkeitsorden ausgezeichnet, flog an der Ostfront zum 2000. Male gegen den Feind.

Nordamerikanische Bombenverbände griffen gestern mehrere Orte in Ungarn und Rumänien an. Fünf feindliche Flugzeuge wurden dabei vernichtet.

Einzelne britische Flugzeuge warfen in der vergangenen Nacht Bomben auf Orte im rheinisch-westfälischen Gebiet.

Über den besetzten Westgebieten und den Reichsgebiet wurden bei Tage und in der Nacht 33 feindliche Flugzeuge, darunter 20 viermotorige Bomber, zum Absturz gebracht.

Ogorčeni boji za Albanske gore

Sovražnikove napadalne osti so bile zaustavljene. — Sovjeti niso mogli zavzeti ozemlja, ki so ga izgubili pri Jašiju

Führerjev glavni stan, 3. junija. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Za Albanske gore so divjale tudi večeraj ogorčene bitke. Pri in zahodno od Lanuvija so odbile naše čete v hudih bojih vse sovražne napade. Na jugovzhodnih obronkih Albanskih gor in na obeh straneh Via Cassilina cest je napadal sovražnik ves dan z nadmočnimi silami. Našim četam, ki so nudile ogorčen odpor, je v večernih urah uspelo, zaustaviti sovražne napadalne osti vzhodno od Rocca di Papa in južno od Palestrina-Cave.

Bojna in nočna borbeno letala so napadla z dobrim uspehom sovražne kolone in pripravljale položaje na področju Valmontoneja.

Zaščitne ladje neke nemške spremiljave in ladijsko protiletalsko topništvo so sestrelili pred Kreta pri obrambi nekega težkega letalskega napada 6 sovražnih bombnikov.

Na vzhodnem bojišču so Sovjeti zaman poskušali osvojiti ozemlje severno od Jašija, ki so ga bili pred nekaj dnevi izgubili. Pri obrambi njihovih napadov je bila sovražnikova bojna skupina, ki je obsegala 25

oklepnikov, popolnoma uničena. Severozahodno od Jašija so vrle nemške in romunske čete v hudih bojih v močno izgrajene sovražnikove položaje ter zavzele obvladujoče višinsko ozemlje.

Močni oddelki bojnih in borbenih letal so posegli večeraj več krajev na zemlji ter podprli zavezniške čete v napadu in obrambi. 22 sovjetskih letal je bilo sestreljenih nad tem področjem.

Major Rudel, ki je odlikovan z najvišjim nemškim redom za hrabrost, je poletel na vzhodnem bojišču 2000 krat proti sovražniku.

Severnoameriški bombniški oddelki so napadli večeraj več krajev na Madžarskem in v Romuniji. Pri tem je bilo uničenih 5 sovražnih letal.

Posamezna britanska letala so odrgla v pretekli noči bombe na kraje v rensko - westfalskem področju.

Nad zasedenimi zahodnimi področji in nad nemškim državnim področjem je bilo sestreljenih podnevi in ponoči 33 sovražnih letal, med temi 20 štirimotornih bombnikov.

Nemški narod — skupna bojna družina

Tokio, 2. junija. Bivši japonski poslanik v Rimu Horikiriri je podal pri svojem vstopu v Mandžulinovinarjem izjavo o vtiših v Evropi; v tem poročilu je podal zanimiv pregled položaja o sedanjih političnih kakor tudi gospodarskih razmerah v Nemčiji. Ta izjava je na letela na zelo veliko zanimanje in časopisje jih objavlja z obsežnimi komentarji.

V Nemčiji, tako poudarja japonski poslanik, je izvedena gospodarska načrtna in vojna organizacija, predvsem pa so bili

izdani zadostni ukrepi proti pojavom črne borze in vsak Nemeč dobi danes določene količine živil. O strahovalnih napadih, ki jih je poslanik v Berlinu sam doživel, pravi, da so pokazali stalno mirno in trdno zadržanje prebivalstva. »Kamor koli sem prišel v Nemčiji, je ugotovil Horikiriri, sem dobil vtis, da je sovražnikovo letalsko strahovanje mnogo pripomoglo k temu, da je ves nemški narod strnilo v eno samo bojno družino, ki pozna le en cilj: zmago!«

Hull in mali narodi

Stockholm, 2. junija. Čeprav si Rooseveltovo časopisje zelo prizadeva opovrati Rooseveltov načrt za »organizacijo svetovnega miru« po tej vojni kot darilo Severnoamerikancev človeštvu, tako je vendar odmev, ki ga je izzval ta politični akt pri državljanih Združenih držav, manj močan, kakor so želeli in pričakovali v Beli hiši. Vsekakor govori dnevnik »Washington Post« o pomankljivem navdušenju ter se zelo trudi, da bi ugotovil, da se ta načrt ne sme smatrati za malo važnega.

Po nekem londonskem poročilu v dnevniku »Stockholms Tidning« označuje ves ta reklamni maneuver okoli nameravane konferenca za zagotovitev miru za to, kar dejansko je, namreč za velepotentni volilni Rooseveltov maneuver, s katerim si hoče zagotoviti glasove in s tem ponovno izvolitev. Rooseveltu ugaja poza »osrečevalca človeštva« in velikega zapostola miru, ki misli na vse in hoče preskrbeti narodom varstvo in blaginjo.

Vendar pa nikakor nič ne ovira državnega podtajnika zunanjih zadev v vladi Združenih držav Cordella Hulla, da

v istem trenutku, ko Washington skupno s svojimi tovariši ob Temzi izvaja nenosen pritisk na neviralne in majhne države, zagotavlja, da bodo v nameravani mirovni organizaciji majhne države imele odgovarjajoče zastopstvo. Hull je slično izjavo že enkrat podal, ravno zato, ker so majhni narodi dvomili nad njegovimi besedami in je skušal nadaljnje ugovore s strani majhnih narodov kratkotalo odpraviti z gobezdavo opombo, da pač ni nikjer nobenega razloga, da bi morali vsako jutro pred zajtrkom spraševati Združene države o njihovem stališču k mirovnim pojmom. Cordell Hull je gotovo zelo občutljiv, če si kdo drzne dvomiti o njegovih obljubah, čeprav ne more pričakovati, da bi njegove besede pri majhnih narodih naletele na zaupanje. Z neskrbnostjo severnoameriškega politika za branje Hull, da bi ga majhni narodi nadlegovali. Že ta majhni intermezzo označuje duševnost onih, ki nosijo v torbi načrt novega sveta narodov in kaže majhnim narodom, kako bodo ti severnoameriški imperialisti in mednarodni šidje z njimi postopali.

Ogorčenje v Franciji

Vichy, 3. junija. Skoraj popolno razdejavanje častitljive rouenske katedrale, ki so ga povzročili angloameriški strahovalni letalci, je izzvalo v vsej francoski javnosti globoko ogorčenje in bolečino. Časopisi grajajo to barbarsko dejanje, ki se ne ustavi niti pred svetstvi.

Vladni organ »Moniteur« izjavlja, da ve sedaj vsak Francoz, kaj bi mu prinesla angloameriška osvoboditev. Časopis »Evening« trdi, da je padel eden največjih simbolov vse zahodne civilizacije kot žrtev angloameriškega uničevalskega besa.

Trenja med USA-SSSR na Blížnjem vzhodu

Stockholm, 3. junija. Poročila, da je odposlala sovjetska vlada nekega novega posebnega pooblaščenca k Ibn Saudu v Saudovo Arabijo, da bi se z njim pogovoril o političnih in gospodarskih vprašanjih, so izzvala v angleških in ameriških krogih veliko vznemirjenje. S tem ne taje, da je naredila Moskva nov korak za utrditev svojega položaja na področju, ki so si ga doslej pridržali Angličani in v katerega so skušali ravno pred kratkim prodreti Amerikanci. Že prej so bile osnovane predvsem v Egiptu in Siriji močne agitacijske centrale, ki so spletile svoje mreže daleč naokrog ter izvajale nad arabskim prebivalstvom močan vpliv. Ta vpliv pa je bil usmerjen nasprotno interesom imperija; sedaj pa vznemirja celo Amerikance, ki so si skušali, kakor potrjuje njihov načrt zgradnje petrolejskega voda od Perzijskega zaliva do Sredozemskega morja, zagotoviti odločujoče politično stališče.

»Nemci se ne bodo umaknili«
Bern. V nekem uvodnem članku, ki obravnava vojni položaj, piše tednik »Die Weltwoche«: »Nič ni bolj napačno,

ko misliti, da mislijo Nemci na kapitulacijo. Nemci ne mislijo na možnost umika, oni vedo dobro, da jih lahko le zmaga odločuje za to, kar so pretrpeli. Odločitev, tako je dejal dr. Göbbels, ne zadene naše narodne suverenosti, temveč tudi naše življenje in našo narodno bodočnost. To so temeljne resnice, ki jih je s temi besedami označil dr. Göbbels. Dejstvo pa je, da tudi večina nemškega naroda misli tako, kakor on.«

Kratka poročila

Stockholm. Dnevnik »New York Times« piše k nameravanemu zavezniškemu vdoru: Kakor so pokazali veliki bojni pohodi na vzhodu, tako je tudi potrdila sedanja bitka v Južni Italiji, kako močna je nemška sila. Nemško vojaško vodstvo ima še vedno isto elastičnost. »Nacisti so še vedno nevarni,« pravi liet dobesedno.

Bern. Agencija »Exchange« poroča iz Moskve: Predsednik severnoameriške trgovske zbornice Johnson je dospel v Moskvo ter se bo pogajal z gospodarstveniki.

Amsterdam. Severnoameriški podpredsednik Henry Wallace je dospel na svojem potovanju v Cungking že v Sibirijo, javlja agencija Reuter.

Amsterdam. K zahtevi Vatikana, da bi odobrili ljudem, ki plujejo z živili, ki jih je nabavil Vatikan, prosto spremljavo, javlja diplomatski dopisnik agencije Reuter, da zavezniški z upoštevanjem težav vojaškega položaja še niso našli nobene možnosti, da bi ugodili željam Vatikana. V svojem večerajšnjem nagovoru je ugotovil sv. oče, kakor je bilo javljeno, da je hotel ustvariti posebno papeško mornarico, s katero bi bilo pomagano trpečim prebivalcem Rima. Ta načrt pa se je sedaj žalostno izjalovil, ker ni hotela dati pristana ena velikih vojskujočih se sil.

Amsterdam. Disidentski komite v Alžirju je objavil, kakor javlja agencija Reuter, da se bo v bodoče imenoval »Provizorična vlada francoske republike«.

Sovjetski načrti na Balkanu

Zanimivo je pogledati, kako je reagirala svetovna javnost, ko je iz angleških listov »Daily Mail« in »Daily Herald« zvedela za vsebino pogodbe, sklenjene med bolgarsko in grško komunistično stranko na eni ter med Kremljem na drugi strani, to je za pogodbo o ustanovitvi zveze socialističnih sovjetskih republik na Balkanu. Prvo dejstvo, ki izvira iz tega, je, da je ves svet z objavo omenjene pogodbe, vsekakor stoodstojno verodostojne objave, dobil dokumentarjeno potrdilo in dokaz, da je razpust Kominterne le propagandna formalnost in pesek v oči demokratskim sovjetskim zaveznikom, ki vsaj tako dolgo, dokler so v zavezništvu s Sovjetsko zvezo, morajo verovati v odkritost svoje zavezničarje. Iz tega pa je že za vsakogar jasna tudi druga stopnja: da stremi Moskva po boljševizaciji vse Evrope. Severnoitalijanski listi so v zvezi s tem na primer popolnoma edini v tem, da naj bi bile v novo »balkansko sovjetsko republiko« vključene vsa Romunija, Madžarska, nekdanja Čehoslovaška in Avstrija. »Corriere della Sera« obuja spomine na zahteve Molotova, ko je na svojem obisku v Berlinu novembra 1941 odkrito objavil vse, kar tega Moskva zase na Balkanu. Z dneve čase je poleg tega popolnoma prišlo do izraza sovjetsko stremenje po vdoru v Sredozemlje. Dokaz za to je sovjetska politika v južni Italiji, prevzem dela italijanske vojne mornarice in v zvezi s tem seveda tudi zahteva po lastnih oporiščih v Sredozemlju.

Ako naj bi se po sovjetskih načrtih ustanovile »balkanske sovjetske republike«, ako imajo Sovjeti v Sredozemlju svojo mornarico, potem je neobhodno potrebno, da pridejo tudi v posest Dardanel, čeprav s to zahtevijo zaenkrat še niso prišli javno na dan.

Italijanski publicist Anzio Maria Gray je objavil v listu »Gazetta del Popolo« zanimivo razpravo o zgodovinskem razvoju sovjetske politike na Balkanu. Prostor med Donavo, Jadranom in turškimi ožinjami — tako piše Gray — je bil že dolgo objubljen dežela Petrograda in Moskve. Med imperialistično politiko Petra Velikega in Stalina konec koncev ni nikake razlike. Kakor je nekaj carski orel prodiral na Balkan, tako vidi tudi sovjetska zvezda v Balkanu sovjetska vrata v svet. Koga pa Sovjeti s temi težnjami ogrožajo? Vsekakor in v prvi vrsti male narode, živeče na tem prostoru. Ali so torej v Londonu s tolikim vikom objavili pogodbo med bolgarsko in grško komunistično stranko o ustanovitvi »balkanskih sovjetskih republik« zato, ker so v skrbeh za te male narode? Ne, pač pa zato, ker bi se s tem zamajal ves angleški Srednji vzhod, ker bi bila s tem ogrožena življenjsko važna pot angleške imperije, ki vodi skozi Gibraltar in Sueški prekop v Indijo. Zato je Anglija poslala pozornost in se je začela ozirati na Balkan, ki ga je prej sama pahnila v zmedo; to zmedo še danes pospešuje, ker se ne more izmotali iz katastrofalnega položaja, v katerega je po lastni krivdi zašla. Če bi bila namreč Anglija danes močna, bi morala Sovjetom zaklicati: Roke proč od Balkana, roke proč od Dardanel, roke proč od Sredozemlja! Tako pa mora danes Anglija kakor z zavezanimi rokami mirovat, čeprav Moskva v Sredozemlju še ni bila nikdar tako močna kakor sedaj. Evropski narodi, ogroženi od komunizma, pa danes vsi do roč čutijo, kolikšnega in edinstvenega pomena je naston nemške oborožene sile v tem delu Evrope, kjer edina odriča boljševiško nevarnost.

Bagrianov navdušeno sprejet

Sofija, 3. junija. Bolgarsko ljudstvo pozdravlja imenovanje Ivana Bagrianova za ministrskega predsednika z velikim navdušenjem. Bolgarski kmetje, tako pravi poročilo bolgarske poročevalske agencije Bulga, vidijo v novem predsedniku moža iz svojih vrst. Z vzornim načinom, s katerim je več let obdeloval svoja posestva, jim je postal ideal. Kot deželnogospodarski minister v letih 1938-39-40 se je izkazal za velikega organizatorja. Izdal je celo vrsto zakonov, ki so dovedli do zvišanja deželnega gospodarstva in življenjske stopnje bolgarskih kmetov. Kot stari borec v prejšnji vojni razploga z velikim razumevanjem in zasleduje svoje jasne načrte z nezumljivo energijo. Vedno je živl med narodom ter bil z njim v stalnem dotiku. Njegov govorniški talent mu je pridobil naklonenost naroda, ravno tako kot njegova dejanja in skrb za narod. Bolgarski narod pozdravlja danes svojega novega ministrskega predsednika z ljubeznijo in zaupanjem ter zaupno pričakuje od njega, da bo vezi, ki vežejo Bolgare z domovino, še trdneje povezal. Ves narod je prepričan, da je on osebnost, ki jo potrebuje Bolgarija, da lahko živi in obstoja v teh težkih, resnih časih.

Turčija protestira

Ankara. Turško časopisje se brani proti angleškim napadom in obdolžitvam. V dnevniku »Son Posta« štiti Menteşeglu turško stališče in politiko. Turčija ni v nikaki zvezi z izbruhom sedanje vojne in ni pomagala pri zlomu posameznih premaganih dežel. Če časopisa »Sunday Times« in »Spectator« danes zahtevata kaznovanje Turčije zaradi nezadržane pri vojni, potem moramo to naziranje najenergичnejše odklanjati. Menteşeglu podčrtava ob tej priliki v zvezi s temi ugotovitvami svoj duh turškega naroda.

Izvidniško delovanje na vzhodu

Berlin, 3. julija. Boljševiki so izpraznili v ponedeljek na področju Loubija na visokem severu navidezno neko taborišče, da bi v to past zvalbili neko nemško ogledniško skupino; nedaleč od tega taborišča pa so se skrbno zakrivali skrili. Nemški lovec so spoznali njih namero. V presenečenju polnem sunku so zavzeli taborišče ter zadali z nenadnim napadom Sovjetom težke krvne izgube. Izvidniška skupina se je morala sicer začasno umakniti proti zahodu pred Sovjeti, ki so napadali s podporo topništva, vendar pa je dobila ojačanje in napadla boljševike ter jih poglala v beg. Sovražnik je pustil na bojnem polju večjo količino streliva, hrane in vojnega gradiva ter je imel občutne izgube v moštvo.

Tudi delovanje naskakovalnih čet pri Vitebsku je stalo Sovjete dnevno številne vojake in orožje. Ko je bil dne 1. junija odbit napad sovražnih naskakovalnih čet vzhodno od mesta, je obležalo na bojišču večje število mrtvih Sovjetov. Še hujeje so bile sovražne izgube severovzhodno od Vitebska, kjer

je bil razbit sovjetski napad v jakosti bataljona z nemškim topništvom in težkim pehotnim orožjem že deloma v pripravljanih položajih. deloma pa bi dobili vpogled v jakost nemških obrambnih položajev s temi sunki, so ostali brezuspešni.

Jugovzhodno od Stanislavlja so izvajali boljševiki slično izvidniško delovanje. Z nekega dobro utrjenega bunkerja s priključnim jarkom so imeli dober vpogled v nemške položaje. Obstreljevali so vsako gibanje v nemških jarkih. Vzhodno-pruski pionirji so dobili povelje uničiti sovjetsko oporišče z dvema »Goliatoma«. Pionirji so prinesli vozila, natojeni s strelivom in prvi jarek ter ju nameslili pred lastno glavno bojno črto. V jutranjem mraku so spustili vozila »Goliat« skozi žitno polje proti cilju. Prvi »Goliat« se je zaletil v svoj cilj ter razdejal bunker. Kmalu nato je dosegel tudi drugi »Goliat« svoj cilj ter z ogromnim jubljem razdejal ostanek, tako da je na mestu bivšega bunkerja zevala črna praznina.

»Šola pred štirimi leti«

Korno, 3. junija. V uvodnem članku velikega litavskega dnevnika »Atletis« pod naslovom »Šola pred štirimi leti« kaže člankar na to, da ni nihče hotel verjeti, s kakšnimi strašnimi in krvavimi strahovalnimi metodami preganjajo boljševiki narode, čeprav so boljševiki pred štirimi leti dovedli v Litvo svojo trojansko konjo — rdečo armado. Mnogi so se izživljali s sofisticiranim nazorom, da ni Litva boljševikom ničesar naredila in da tako velika država pač nima potrebe, da bi majhni

litavski narod fizično uničila. Šele aratacije, množično preseljevanje in po 22. juniju odkpani grobovi strašno mučnih in umorjenih Litvancev so odprli prebivalstvu oči. Če so se takrat boljševiki sramovali javno ubijati popolnoma nedolžne ljudi, so zapustili sedaj povsod krvave madeže na poti proti zahodu in ta šola pred štirimi leti je nedvomno opomina, da bi ponoven povratek boljševizma pomenil dokončno uničenje litavskega naroda in tudi ostalih narodov.

Tla so mu postala prevroča

Pariz, 2. junija. Zelo znana osebnost francoskih disidentov, petrolejski magnat in politik Lemaigre de Breuille, je nenadoma odpotoval v Španijo s trdno odločitvijo, da ne bo nikoli več odšel v Severno Afriko, področje svojega zadnjega političnega delovanja. De Breuille je svoječasnopcpespeval pogodbo med Darlanom in Združenimi državami, kakor tudi med Giraudom in severnoameriški oblastmi ter pripravil zasedbo Severne Afrike po četah Združenih držav.

Ena najbolj izpostavljenih osebnosti francoskih disidentov je postala ponoven disident. Svoje ogromno delo v Severni Afriki je pustil vnmare ter se podal raje v Španijo na varno. Ni nobenega dvoma, da de Breuille ni ugajala razširitev komunizma v Severni Afriki ter se je odločil, rešiti raje glavo ter se odreči nevarnosti polni politiki ter pobegniti v varstvo Španije.

Človeška vest se upira

Pariz, 2. jun. Marseillski škof Dela je naslovil svojim škofljanom pastirsko pismo, ki vsebuje oster protest proti severnoamerškemu bombniškemu strahovanju. V pastirskem listu piše, da je njegova resna dolžnost, da dvigne v imenu vseh svečani protest proti zločinom proti našim mestom. Človeška vest se upira proti takšnim umorom, ki onečaščajo vojno in človeška vest se z gnausom odvrta od nespoštovanja najelementarnejših temeljnih pojmov civilizacije, katerih zastopnik mora biti.

Budimpešta. Za zagotovitev in dvig madžarske letalske industrije je bil imenovan vladni komisar in podrejen vojnemu ministru. Delokrog tega novega vladnega komisarja se ne razteza le na preskrbo potrebnih produkcijskih in prevoznih sredstev, temveč tudi na zagotovitev potrebnih delovnih sil.

Ankara. Kralj Faruk je izjavil pri sprejemu palestinskega škofa Hakima, da je zanj palestinsko vprašanje prav tako važno, kakor egiptsko vprašanje.

Tihe izgube

Zeneva, 3. junija. Časopis »Daily Mail« je označil kot »resčno vrnitevc« pristane nekega strahovalnega bombnika, ki je trebil v trenutku manevriranja za pristane z nekim drugim bombnikom, se vnel in zrušil na tla, tako da se je le del posadke lahko rešil.

Slična usoda je zadela seveda tudi drugi bombnik. To so izgube, ki jih ne vidimo objavljenih v uradnih nemških poročilih, temveč spadajo v dolgo vrsto neznanih »tihih izgub«.

Viktorija Emanuela so izselili

Stockholm, 2. junija. Po nekem poročilu, ki je izšlo v londonskem dnevniku »Times«, so Angloamerikanci za branili italijanski kraljevski rodbini pravico uporabe kraljevskega gradu v Neaplju. Ta kraljevski grad, ki je bil zgrajen v 16. stoletju in ki je bil prej residencea italijanskega prestolonaslednika, so spremenili v bare, igralne sobe in športne dvorane. 10.000 mož posadke je nameščenih v gradu, kjer so bile napravljene vse potrebne naprave za nastanitev in prehrano vojaštva.

Roosevelt se izmika

Zeneva, 3. junija. Ko so Rooseveltu vprašali v petek na novinarski konferenci o napredovanju pri nameravanem petrolejskem vdoru v Saudijev Arabijo, je odgovoril, da so pogajanja med veliko Britanijo in Združenimi državami še v teku. Nihče pa ne more vedeti, ali bo prišlo sploh kajdaj do gradnje petrolejskega voda. Vendar pa ne smejo njegovih izjav tako razlagati, da bi bil načrt že ovržen.

Roosevelta so tudi prosili, da poda komentar h glasovom, da je bilo gradivo na osnovi zakona o najemu in posejilu, posebno oklepniški, uporabljeno proti vladnim četam v dveh južnoameriških državah. Roosevelt je odgovoril, da ne more na to vprašanje dati nobenega odgovora.

Tudi za Poljake so komunisti našli Mikuža

Ker se je komunistični poskus z Mikužem pri nas popolnoma ponesrečil, skuša OF delati zmedo s »patrom« Orlemanskim

Pisali smo že o »patru« Orlemanskem, Poljaku, ki živi v Združenih državah, in ki je »v imenu poljskega naroda« šel na razgovor k Stalinu. Pri razgovoru je bil menda navzoč tudi Molotov. Kaj se se razgovorjali — če se sploh v resnici so — bo težko izvedeti. Svet ve samo to, da je komunistična propaganda tega nepomembnega poljskega »patra« že izrabila za varanje naivnih ljudi. Kaj je Stalinu sprejeti enega nepomembnega patra, poslušati njegove naivnosti, povzruha pa še uživati nad spoznanjem, da je znala komunistična propaganda preslepiti celo tiste, ki bi po svoji službeni dolžnosti morali druge opozarjati na nevarnost komunizma. Saj je komunizem postavil načelo: vse je dobro, kar služi revoluciji. Po komunistični nemoralni »moralici« je dovoljeno moriti nedolžne ljudi, pokončevati celo narode, dovoljeno je uničiti cel stan, torej je tudi dovoljeno hliniti največjemu suspendiranemu »patru« versko strpnost. Celo dobro in zaslužno je, ker to služi komunistični revoluciji.

Komunisti izdali letak o »patru« Orlemanskem

OF na Slovenskem bi dokazala, da ni komunistična, če ne bi te največje komunistične potegavščine s »patrom« Orlemanskim takoj izrabila v svojih običajnih lažeh. Glede komunistične propagande in glede najnovejših komunističnih gesel, ki odmevajo po vsem svetu, je tudi komunistična OF vedno na tekočem. Komaj je komunistična židovska propaganda dvignila ime »patra« Orlemanskega v Ameriki, Angliji in po drugih deželah, se jim je pridružila tudi že OF. V rokah imamo komunistični letak, ki ga je izdal »Odeček za informacije in propagando«.

Tudi če ne bi poznali komunističnih načrtov za prirejanje revolucij, tudi če ne bi vedeli, da spadajo k pripravki krvave revolucije odpadki duhovniki žalostnih imen, kakor jih poznamo iz španske revolucije, iz komunističnega divjanja na Slovenskem, bi že iz tega ofarskega letaka lahko razbrali vso resnico o suspendiranem »patru« Orlemanskem.

Ze letak sam nam jasno pokaže vso smešno-naivno in obenem žalostno-izdajalsko vlogo tega doslej neznanega patra. Nam je to vseeno, ali so izjave, ki mu jih ofarski letak pripisuje resnične ali ne. Važno je za nas samo, kakšno vlogo in

kakšen pomen pripisuje komunistična propaganda sama obisku »patra« Orlemanskega pri Stalinu.

Suspendirani pater daje izjave

Prvo s čimer se je pater Orlemanski pohvalil, je to, da je njegovo »posvetovanje« z maršalom Stalinom in Molotovom trajalo dve urici. Obema je zleto hvalečen za njihov demokratičen način, s katerim je bil sprejet ob bivanju v Moskvi. Razumljivo: nepomemben pater, ki zaradi svoje nediscipliniranosti in svojih »posebnih« gledanj nikjer ni našel prilike, da bi uveljavil svojo osebo, je bil nad vse blažen, ko se mu je nekdo klanjal in laškalo, čeprav je bil to morilec milijonov in milijonov nedolžnih ljudi.

In sedaj pridejo trditve, ki jih zmore samo naiven ali pa zloben človek. Na vsak način pa ne človek, pri katerem bi računali na normalnost. Ta ubogi pater, ki je prišel iz Amerike in najbrž ni slišal o trpljenju svojega naroda pod boljševiškim pritiskom, si drzne trditi, »da je maršal Stalin velik prijatelj poljskega naroda«. Gotovo bo poljski narod, ki so mu komunisti pobili vse častnike in jih zmetali kakor mrhovino v skupne jame, ki so mu boljševiki odpeljali iz domovine preko dva milijona mladine in inteligence, povedal čisto drugačno sodbo o »prijateljstvu« rdečega boljševizma do poljskega naroda. Poljski narod dobro ve in tudi na svojem hrbtu občuti, da ga boljševiški mogotci ljubijo, kakor ljubi volk ovce: ljubijo tako, da s njim nasitijo svoj pohlep po krvi in po zemlji.

Pater Orlemanski pa se je povzpел še do druge trditve, ki v svoji zlaganosti prvo prekaša. Ofarski letak pripisuje »patru« Orlemanskemu tole izjavo: »Podajam tudi zgodovinsko izjavo, da bo bodočnost dokazala, da je maršal Stalin prijateljko razpoložen do rimsko-katoliške cerkve in da želi sodelovanja s papežem v boju proti tistim, ki rimsko-katoliško cerkev preganjajo.«

V prihodnjih dneh, ko bodo ljudje z neko razodnostjo in treznostjo gledali na sedanje dogodke, se ne bodo mogli načuditi dejstvu, da so se morali resni ljudje ukvarjati s tako bedastimi domislicami, kot je ta izjava suspendiranega patra, in jih zavračati. Kako se more na izjavo neznanega patra iz Amerike sploh kdo ozirati, ako je vse govorenje boljševiških mo-

gotcev, predvsem pa njihovo krvavo delo, v celoti naperjeno proti katoliški cerkvi. Kako more nek neznan pater iz Amerike govoriti o sodelovanju med komunizmom in katoliško cerkvi, ko pa je glavni katoliške cerkve jasno izjavil, da je komunizem nekaj bistveno slabega in da zato prav v nobeni reči ne bo z njim sodeloval, komur je mar krščanske kulture.

Suspendirani »pater« Orlemanski - za Slovence nič novega

Zadeva patra Orlemanskega bi na Slovenskem res lahko nekoliko zmešala pojme, ako ne bi bil pater Orlemanski Slovenec že dobro znan. Slovenski pater Orlemanski se sicer piše Mikuž, vendar je ameriškiemu patru Orlemanskemu tako zelo podoben. Le da se ni tako daleč povzpel, da bi mogel obiskati rdečega maršala v Kremlju, ampak se mora zadovoljiti s kolovodji slovenskega komunizma. Rdeči maršal je pač prihranjen samo

Mikužem večjega formata, najmanj ameriškega. Drugače pa sta ed Mikuž in Orlemanski povsem enaka. Oba sta se v svojem naporu dvignila proti svojim predstojnikom, oboje sta od cerkvenih predstojnikov prejela kazni, oboje sta suspendirana. Oba sta hlapca mednarodnega komunizma in oboje pomagata komunistom slepiti svoj lastni narod in ga spravljati v pogubo. Oba sta v svoji zaslepljenosti slepe orodje komunizma, oboje bodo komunisti ob koncu za hlapčevsko delo izplačali tako, kot izplačajo vse pomočnike, ki jim ob koncu postanejo nadležni: z udarcem s kladivom po glavi, ali s strelom v tilnik. Za slovenski in za poljski narod pa velja pravilo, da se v dneh preizkušnje zvesto držimo naukov in navodil svetlega očeta, ki ima edini jamstvo nezmotljivosti in pravilnega vodstva: da se zvesto držimo svojih škofov in zvestih duhovnikov, ki v edinosti s sv. stolico pravilno vodijo katoliške narode skozi dneve zmot in prevar in ki svojo ljubezen in zvestobo katoliški cerkvi plačujejo tudi s svojim življenjem. Slovenskemu narodu tu ni bilo težko izbirati. In zato je že pravilno izbral. Suspendirani Mikuž, Smon, Černejčič so za nas samo še komunisti, naši duhovniki in naši voditelji so škof in vsi ostali duhovniki, ki zvesto vztrajajo s svojim v edinosti z nauki in navodili svetlega očeta.

Gospodarstvo

Evropska prehrana zagotovljena

Če nasprotniki nemškega Rajha menijo, da bodo tekem vojne vedno večje težave v prehrani prebivalstva, jim lahko pokažemo z našimi rezervami, da je proizvodnja živil dosegla mirnodobsko stanje. Težnost evropske gospodarske proizvodnje leži, kakor doslej na nemškem področju. To je ugotovil dr. Brumen pred zastopniki drž. preskrbovalnih uradov. Ne glede na to pa je treba upoštevati, da je na iniciativno državno ministra Backe-ja v vseh evropskih državah sledilo zvišanje pridelkov. To zvišanje je dovelo do tega, da so nekateri dežele, ki so potrebovale ob pričetku vojne dodatke, medtem z energično preusmeritvijo proizvodnje dosegli, da se sedaj lahko same preživljajo in da imajo celo gotove presežke. Preskrbovalni položaj Evrope lahko sedaj smatramo za pozitiven; prizadevanja evropskih držav pa se morajo usmeriti v prvi vrsti na to, da pridelajo največ žita za kruh, krompirja in zelenjave ter poleg tega nasade dovoljno količino oljarice ter da povzdignejo in pospešijo proizvodnjo masti. V živinoreji pa je treba paziti, da se obdrži v čim večjem številu stanje goveje živine, da se doseže in zveča proizvodnja mesa. Stanje svinj pa se mora prilagoditi zalozam krme. Vsekakor pa je treba tudi v tem pogledu skrbeti za zadostne količine rezervne krme, ki je nujno potrebna.

Po mobilizaciji vsega evropskega deželnega gospodarstva po teh podlagah in temeljih ne bo Evropa nikoli stradala.

Nov drobil v fašistični Italiji. Finančni minister fašistične in republikanske Italije je odredil izdajo novega papirnatega drobiža po 2 liri in sicer 200 milj. komadov, ter 200 milj. kosov papirnatega drobiža po 1 liru. V zadnjem času so si v plačilnem prometu pomagali z znakami.

Vatikan ustanavlja svojo mornarico. Vatikan hoče za svojo preskrbo organizirati redne pomorske prevoze, ki naj bi jih opravljali dve ladji po 10.000 ton z imenom Arhimed in Monte Orlando. Hočejo pa najeti še druge ladje. Ladje bi vozile pod nevtralnemu rumenobelo zastavo in sicer iz španskih in portugalskih pristanišč.

Državni kreditni zavod v Zagrebu zaključuje lansko poslovno leto s čistim dobičkom 20.021.255 km, dočim je znašal čisti dobiček za 1942 10.866 170 km.

Kmetijski dolgovi v Srbiji. Do dne 6. aprila 1941 je bilo na Privilegirano agrarno banko prenesenih 484.822 kmetijskih dolgov za 1.483 milij. din, od tega v Srbiji in Banatu 124.448 dolžnikov za 484,2 milij. din. Od 16. aprila 1941 do 25. februarja 1944 je bilo plačanih potom davčnih uprav na račun anuitet 56,1 milij., na blagajno banke pa v obliki

amortizacije vseh dolgov 174,9 milij., skupno 231,1 milij. din. Tako se vidi, da so bile anuitete do 1941 plačane le v majhni vsoti, nato pa v vedno večji meri, kar kaže veliko likvidnost kmetkega stanu. Kmetški dolgovi so znašali v Srbiji dne 25. februarja 1944: zaostanki anuitet 1-6 224,1, zapadla 7. in 8. anuiteta 104,36, tako da je ostalo za amortizacijo še 195,86 milij. din, skupno torej 524,35 milij., od česar je odšteti plačila do 25. februarja v znesku 231,1, tako da znašajo kmetijski dolgovi le še 293,25 milij. din. Računati je, da bo večina dolgov plačana v letu 1945.

Hrvatska sladkorna industrija. Državna delniška družba za proizvodnjo sladkorja, ki hoče zgraditi nove sladkorne tvornice na Hrvatskem, bo zvišala svojo glavnico od 100 na 250 milij. kun, da bi začela z gradnjo tovarov. Sedanja tvornica v Osijeku ne zadostuje za kritje hrvatskih potreb.

SPORT

PROMETNIKI : ZSK HERMES

Vnedeljo bodo pokazali železniški prometniki uradniki kako znajo oni tudi v nogometu postaviti celega moša. Prometniki so se odločili, da pokažejo tudi svoje nogometno znanje, ki baje prav nič ne zaostaja za znanjem naših prvorazrednih klubov, saj bodo igrali v vrstah prometnikov skoraj sami igralci naših pevorazrednih klubov. Postava prometnikov vsebuje samo znane nogometaše: v vrstah bo nastopil Pikič, ki je bil prej vratar Reke; v obrambi nastopita branilca Košmerl (Hermes) in Tit Šteinkovec (Ljubljana); v krilski vrsti vidimo sama znana imena: srednjega krilca bo zaigral Pilej, pomagača pa mu bosta Franost (H) in Vahen (L). V napadu bodo nastopili: Šibenik (ML), Rogelj (H), Lazar — neorganizirane, Verbek I. in Verbek II. (Mladika). Tekma prične ob 18 na Hermesovem stadionu v Šiški; predtekma prične ob 17, nastopili bosta mladinski moštvi.

TEKMOVALNE V ODOBJKI IN KOŠARKI

ZSK Hermes bo v okviru svojih jubilejnih proslav priredil v nedeljo ob 8 tekmovalne moštve v odbojki in košarki. Doselej so se prijavila naslednja moštva: SK Mladika, SK Zabjag, SK Izток, moštvo športnih učiteljev in ZSK Hermes z dvema moštvoma. Tekme bodo jako zanimive, saj je odbojka pri nas jako razširjen šport, le da se ga doslej ni gojilo v družini, temveč le zasebno. Po tekmovalju v odbojki pa je na sporedu tekmovalje v košarki. Ta panoga v Ljubljani ni posebno razširjena. Doselej sta jo gojila le SK Mladika in Hermes. Ta dva se bosta tudi pomerala v tekmovalju ter pokazala prvi na javnem nastopu v Ljubljani svoje znanje. Tekme obetajo izvrsten šport, zato vabimo športno občinstvo, da se teh tekem udeleži. Vstopnina iz propagandnih razlogov minimalna: odrasli 3, dijaki 2 liri.

Opozorilo

Prefekt tržaške pokrajine je z naredbom z dne 15. t. m. odredil, da si morajo osebe, ki prihajajo v Trst iz drugih občin tržaške pokrajine kakor tudi oni, ki prihajajo iz katere koli druge pokrajine »Jadranskega primorja«, torej tudi iz Ljubljanske pokrajine, pa nameravajo ostati v Trstu nad 7 dni, izposlovati predhodno posebno dovoljenje tržaške prefektore.

Prijava koles za leto 1944

Ljubljana, dne 3. junija.

Spriču odredbe prezidenta pokrajinske uprave z dne 2. junija 1944 opozarja uprava policije vse lastnike koles, da prijavijo svoja kolesa za uporabo v tekočem letu po spodaj naznačenem redu:

Pri registraciji se plačajo naslednje pristojbine:

1. za prijavo in izpolnilni listek 1 liro
2. taksa v gotovini 5 lir;
3. za nove prometne knjižice, če so stare že izrabljene ali za nova kolesa 5 lir.

Prijave se oddajajo po vrstnem redu evidenčnih tablic koles po 300 vsak delavni dan, kakor je označeno na oglasni deski v Beethovnovi ulici 7.

Enaki predpisi veljajo tudi za tricikle, v kolikor še niso bili za tekoče leto prijavljeni.

Iz Trsta

Posvetitev novomašnikov. V nedeljo 4. junija bo tržaški škof Santin v stolnici sv. Justa posvetil v mašnike sledečih osem bogoslovcev: Božo Jelovac, Alojzij Kalac, Božo Milanović, Vladimir Valentič, Marij Benso, Alojzij Silvani, Rastislav Udovič in Emil Zanardelli.

Sotrudnik »Adria-Zeitung« padel. Dne 29. maja je v izpolnjevanju svoje vojaške dolžnosti padel vojni poročevalec Fridrik Habenicht. Pokojni je bil stalni sotrudnik tržaške »Deutsche Adria-Zeitung« in se je odlikoval zlasti s svojimi poročili v slikah.

Zivilske nakaznice za vojske. S 1. junijem je stopila v veljavo nova civilska izkaznica za nemško in italijansko oboroženo vojsko. Nove izkaznice veljajo za nakup in prodajalnih in za prehrano v gostinskih obratih. Zivila se smejo kupiti samo v oblastveno določenih trgovinah. Kruh pa v vsaki poljubni pekarni.

Vstop v tržaško prsto luko. Tržaška pristaniška policija javlja, da se morajo izkaznice, s katerimi je dovoljen vstop v prsto luko, do 30. junija predložiti pristojnemu kapitanatu v sobi 69 v podaljšanje. Tem prostupnicam naj se priložijo pisemne vloge z imenom in priimkom lastnika trdnice in z navedbo številca izkaznic, za katerih podaljšanje se naproša.

Bivanje tujcev v Trstu. Tržaška kvartura razglasa: Na podlagi odredbe tržaške prefektore z dne 15. maja se strogo opozarjajo vsi javni obrati in zasebne družine, da ne smejo dati stanovanja za več kot sedem dni nikomur, ki ni vložil prošnje za bivanje v mestu. Ta prepoved velja za vse osebe, ki so dospeli v Trst iz drugih pokrajin, pa tudi za one, ki so prišle iz Jadranskega Primorja in iz občin tržaške province. Opozarja se tudi na dolžnost, da se v teku 24 ur javijo vse spremembe stanovanj. Prestopki se bodo kaznovali s strogiimi policijskimi ukrepi. Izvajala se bodo tudi določila prefektur- ne odredbe.

Iz Gorice

Kdaj zapirajo trgovine v Vidmu? Od 1. junija so v veljavi novi predpisi, ki jih je glede zapiranja trgovin izdala prefektura. Po tej novi odredbi zapirajo trgovine s festinami in cvetličarne ob navadnih dneh ob 19. oziroma ob 19.30 uri, vse druge trgovine pa že ob 18.30, ob šestih in pol zvečer.

Tatvine na dnevnem redu. Kmetu Alojziju Markiču iz Podgore so neznani zlikovci odpeljali iz gozda 10 hrastovih in 7 kostanjevih debel. Tatvino, ki gre v težke tisočake, je kmet naznanil varnostni oblasti, ki zadevo preiskuje. — Brčka Antonija Maraž je prinesla v mesto košaro lepih češenj. Imela je nujne opravke in je spravila košaro za kratek čas v neki veži. Ko se je vrnila, so bile sladke češnje zginele.

Angleške bombe na slovenske komuniste, ali »Zavezništvo« v besedah in v dejanjih

Novo mesto, 30. maja. V svojih letih in letakih komunisti že dolgo pozivajo Slovence, naj se oddajo od nemških in domobrantskih postojank in železnice, češ da jih bodo »zavezniška« letala bombardirala. S tem hočejo delati vtis, kot da so ljudje na ozemlju, ki je v oblasti domobrancev, v stalni nevarnosti pred bombardiranjem angleških in ameriških letal, dočim so komunistične postojanke pred bombardiranjem povsem varne. Še več: letala, ki naj bi — po njihovem — sipala uničenje in smrt na domobrantske postojanke, prinašajo komunistom same dobrine: orožje, municijo, oblike in hrano.

Angleška in ameriška letala so zadnje čase preletela naše domače ozemlje, ne da bi se zmenila za nas. Doživeli smo sicer nekaj zračnih bitk in več ameriških letalcev je zasledilo prijetelo na naših tleh. Če so imeli srečo, da so se spustili na našem ozemlju, jih je doletela usoda vojnega ujetništva, kjer jim ne bo prehudu, ako so pa padli na komunistična tla, jih je čakala smrt od krogle njihovih »zaveznikov«, Titovih komunistov. Sicer pa letala niso kazala zanimanja ne za domobrantske postojanke, niti za komuniste. Včeraj se je prvič zgodilo, da so angleška in ameriška letala bombardirala in obstreljevala nekatere kraje na Dolenjskem. Toda kakšno presenečenje. Zavezniki so bombardirali komunistične postojanke! Tako so padle rušilne bombe na Dvor, Toplice in na komunistične »položaje« na Gorjancih, obstreljevala pa so zavezniška letala s strojnimi Staro žago, Stražo, Hmeljnik

in vse polno krajev po Gorjancih, koder se prav zdaj klatijo komunistične »brigade«. — Prav tako so danes zavezniška letala zopet bombardirala kraje, kjer so komunisti in jih obstreljevala.

Včeraj in danes se je pokazalo, kje je večja nevarnost pred bombardiranjem, ali na domobrantskih tleh, ali na komunističnih, kjer si izpostavljen bombam obeh strani.

Novomeški OFarji so včeraj sicer trepetali, ko so ameriška letala krožila nad mestom, a po prenehanem strahu so si meli roke, da so »zavezniški« obstreljevali domobrantske postojanke, češ zdaj bodo pa naši kmalu tukaj, če bo zavezniško letalstvo uničilo domobrance. Nekam začudeno so sicer gledali proti Gorjancem in proti Kočevju, kjer je bobnelo in se je s tedi dvigal gost dim. Kar verjeti niso mogli ne svojim očem in ne svojim ušesom. Potem pa so pogruntali, da morajo tam biti nemška letala in ne ameriška. Tako so se skušali tolažiti, ta tolažba je trajala kratko časa. Radi ali neradi so se polagoma sprijaznili z dejstvom, da so »zavezniški« obstreljevali postojanke slovenskih komunistov. Zdaj si belijo glave, kako neki je bilo to mogoče.

Nam pa je stvar čisto jasna, če je »zavezništvo« med komunisti in Amerikanci tako, da komunisti streljajo ameriške padalce, potem se ne čudimo, da Amerikanci bombardirajo položaje svojih »zaveznikov« komunistov. V besedah sama laž in hinavščina, dejanja pa resnico govore.

Na krmilu tega lista sta bila dva bogata gospoda iz severne Francije. Jean Proust in Jožef Beghin. Ta dva gospoda sta bila lastnika lista, dva slavnata moža. Mogoče je tudi, da je bilo več lastnikov, kajti Beghin je bil član upravnega sveta bank Crédit du Nord in Union Industrielle de Crédit. Žigard predsednik je bil Charles Sergeant od Union Parisiena. Sergeant pa je bil v tesnih zvezah s Comitéjem des Forges. Proust je imel tudi veliko število sorodnikov. Bralec je potem našel poleg posysetnih poročil in skandalov tudi članke, ki so se nanašali na verske prireditve. »Petit Parisien« in »Paris Soire« sta bila v zvezi s trstom. Listu »Paris Midie« pa je uspelo, da je potolkel svojega poglavitega tekmeča, večernik »L'Intransigeant«, ki je pričel pojemati zaradi odhoda svojega izvrstnega urednika in organizatorja, Leona Baillyja. Perijodične izdaje tega lista so bile: Confessions, Marie-Claire, ter oni od Intrana: Pour vous in Match, ki sta bila proti koncu leta 1939 obnovljena in modernizirana. V njihovem uredništvu je bilo dve tretjini židov, ki so pribežali iz Nemčije.

Z listom »Matine« homo končali pojasnila o poglavitih informativnih listih, ki so bili odvisni od srebrnih dolarjev. Lastnik teh listov je bila družina Bunau-Varilla. O tej družini so v času panamskega škandala veliko govorili. Njen poglavar, Filip Bunau-Varilla je bil 1.1890 politični kandidat radikalne socialistične stranke. Tedaj

se je s tem listom zgodila velika sprememba. Politika »Matine« je na mah postala radikalna. »Matine« pa je nedolžno zdrknil od naklade enega milijona na 500 do 600 tisoč naročnikov. To so povzročili razni napadi drugih listov, iz česar je sledilo, da se je število naročnikov manjšalo od leta do leta. Toda podjetje je pozneje te izgube nadomestilo na drug način, n. pr. s poročili o bojih in proti Maginot-ovih črti in s poročili glede gradnje bojnih ladij, za kar se je potegoval Comité des Forges, ki je imel pripravljenih v ta namen 40 milijonov frankov.

Kakor trdijo izvedenci, je bil tudi »Journal«, in sicer še bolj kot »Matine«, v službi Comitéja des Forges ali bolj točno — v službi krščanskih protestantskih bank. To lahko sklepamo tudi iz tega, ker je bil Robert Darblay, regent Francoske banke, obenem tudi predsednik tega lista in član sveta bogate Fenix, ki je bil njen predsednik Pavel Hattinguer, njegovi sodelavci pa: Roul Mallet, Pierre Mirabeaud, Gerard Vernet in Charles Sergeant. Ravnatelj lista Pierre Gumier je bil po nalogu Bluma odstavljen kot ravnatelj Havasa; tako tudi Darblay, ki je moral kličub temu, da je imel precejšnje število delnic, zapustiti uredništvo. »Petit Journal« je bil nesrečen dnevnik. Medtem ko je bil leta 1900 na višku francoskih časopisov, je število naročnikov okoli leta 1930 zelo padlo. List je večkrat menjal svoje go-

spodarje. Loucheur, bogat kapitalist iz severne Francije, je 1. 1925 prodal ta list Patenotru, radikalno-socialističnemu milijonarju. Dne 10. maja 1927 pa je Loucheur svoj list prodal La Rocqueu, ki ga je kar čez noč preoblikoval v glasilo konservativcev. In urednikovi? Nekateri so odšli drugam, večina pa je še ostala. Treba je bilo pač živeti!

Figaroe ni bil niti informativen, niti strankarski, niti zasebni list. Naročali so ga višji sloji: aristokracija, inteligenca, finančniki in politični voditelji. Ta list je postregel z novicami v lepem tonu, s fino pa tudi s točnostjo. List je polagal veliko važnost na lepo izražanje in opisovanje velikega sveta. Pri tem listu so sodelovali najboljši pisatelji in častnikarji. List je imel čudno zgodovino; najbolj čudna pa je bila ta, da je bil ravnatelj in lastnik tega lista izdelovatelj parfumov, slavni Coty, ki so mu njegovi milijoni pomagali in ga dvignili na stopnjo nekakšnega političnega reformatorja. Od 1. 1938 je bila lastnica lista gospa Yvonne le Baron, vdova Cotyjeva, ki pa se je pozneje v drugič omožila z romunskim diplomatom Léonom Catnareanujem. Gospa Coty je bila toliko pametna, da je prepustila uredništvo lista trem zelo zmognim urednikom: Henriju Vonouenu, Lucienu Romierju in Vladimirju d'Ormessonu. Romier in Ormesson pa sta bila vdvinjata tudi pri drugih listih, ki so bili odvisni od Comitéja des Forges.

Denar, topovi in kri...

Pralik takega informativnega lista je bil »Petit Parisien«, ki je bil last družine Dupuy. List je izhajal v ulici Englihen; bahal se je, da ima največjo naklado na svetu. Povprečno se je gibala naklada tega lista od milijona do poldrugega milijona naročnikov. Da bi list obdržali na višini, so se njegovi uredniki zelo potrudili. Petit Parisien je hotel veljati kot uradno glasilo. Na tej stopnji se je tudi vzdrževal kljub večkratni menjavi vlade in njenih predsednikov, tako v času Lavala, Bluma, Tardieua in Chautempea. Kljub temu pa je večkrat zasulak svoje pero po svoje in je oporekal mnenju, ki ga je prejšnjega dne še zagovarjal. To se je zgodilo vedno takrat, kadar je kazalo, da se bo v vladi kaj spremenilo, da bo zapihal drugičen veter; tedaj se je list potrudil, da bi dogodke prehitel. Za preprečitev ljudske množice je osnoval ta list še razne druge liste, ki naj bi ustrezali potrebam preprostega človeka in potrebam izobražencev. Ti listi so se imenovali Miroirs — ogledala: Miroir du monde, Miroir de sport, Cine-Miroir, Miroir agricole itd. Za »boljšo družbo« in plemstvo pa je Petit Parisien izdajal ilustriran jutranji list Excelsior.

Naklada dnevnika lista »Paris Soire« je baje leta 1939 prekašala naklado

lista »Petit Parisien«. List »Soire« je ustanovil Charles Merle. Imel pa je precej sitnosti s policijo. Vendar je kmalu dvignil list med prve francoske dnevnike. List je bil urejevan na ameriški način: okoriščal pa se je s škandalom, s črno kroniko in s senzacijami. Poleg tega je prinašal članke raznih učenjakov in ministrov. To mu je dajalo večji sloves. Članki so bili res dobri, poročila stvarna — vsaj videz je bil tak. Prikupna je bila tudi oblika lista. V času abesinske in španske vojne, je dobri Francoz lahko bral izčrpana poročila o Badogliu in Negušu; poročila iz Salamanke in iz Valencije. Ni pa bilo važno, ali so bili dan poprej ali dan pozneje, ali če so poročila poveljevala zmago abesinskih čet, ko so korakale na Mahale. Ni bilo važno, ako je bilo poročilo o padcu Bilbao in Valencije in o porazu legionarjev, napačno. Važno je bilo, da je članek napisan tako, da ima bralec vtis, da list poroča stvarno. Najbolj važno pa je bilo, da so novice vstrezale eni ali drugi državi, da so podpirale koristi kakšnega bankirja ali pa velicindustrialca. Zanimivo podajanje gradiva je bil prvi pogoj teh listov: stvarnost je bila postranska stvar. Prav takšne smernice je zasledoval list »Paris Midie.

Po komunističnih porazih v Trebnjem in Mirni peči — nov poraz komunistov v Tržišču

Da so mogli komunisti v Tržišču eno uro gospodariti in požgati župnišče in eno hišo — so žrtvovali 150 ljudi

Že pri komunističnih napadih na Trebnje in Mirno peč se je pokazalo, da so komunistične tolpe v razsulu. Komunisti jih za silo držijo skupaj samo še tako, da jim ne pustijo miru in počitka, ampak jih ženejo iz kraja v kraj, s hriba v hrib — in tako — iz enega poraza v nov poraz. Ko so bile komunistične tolpe poražene in razpršene pri Trebnjem in pri Mirni peči, so se nekaj dni kasneje zbrale in poizkusile svojo srečo v Tržišču. Komunisti so namreč zavohali, da je domobranska posadka šibkejša in je bilo upati na uspeh.

Vse od velike noči, ko so domobranci zasedli Tržišče, ni bilo ted nikakih resnejših bojev. Ljudje v okolici so že skoraj pozabili na komuniste. Nedeľjo za nedeľjo so v trumah prihajali na zborovanja, ki so jih prirejali tržiški fantje po vaseh daleč naokoli. Vse to komunistom ni šlo v račun, posebno še, ker so se tudi tisti, ki so preje komunistom pomagali, pričeli odločno odvracati od komunizma, ko so videli pozitivno in nesebično delo domobrancev. Komunisti so se zato namenili Tržišče napasti. Vse, kar je ostalo živega od napadov na Trebnje in Mirno peč, se je pričelo počasi pomikati proti Tržišču skupno z badoľjovo artilerijo. Med potjo so s silo pobrali še vse moške, kar jih je ostalo doma in se niso pravčasno poskrili.

Postojanko je držala četa domobrancev in Nemci z dvema oklopnikoma. Malo pred napadom je odšla naša manjša izvidnica v okolico in naletela na dva komuniste. Takoj po klicu »stoj« sta se oba zrušila pod streli iz brzoštelke. Skoraj istočasno je prišla komunistična izvidnica v bližino našega dobro maskiranega bunkerja. Oglasila se je težka Breda in trije »tovariši« so plačali svojo predrznost z življenjem. Zopet drugje se je manjša skupina približala našim položajem. Padli so štirje, ostali so se takoj umaknili.

Napad se pričena

Okrog 4. ure zjutraj so komunisti pričeli močno obstreljevati z artilerijo višje ležeči položaj pri Št. Juriju. Padlo je mnogo topovskih granat, ki so po večini

zadevale cerkev, tako da je vsa razrušena. Dolgo se je tu držal en domobranski vod in odbil komuniste, ki so po pomočju silili navzgor.

Komunistov je pri Št. Juriju padlo nad 20. Močno je razredčil njihove vrste naš minomet, ki je neprestano bruhal mine v dolino.

Takoj nato je vdrla v Št. Jurij vsa masa komunistov. Ne oziiraje se na točo krogel, ki so jih pošiljali naši fantje tja iz nižjih položajev, so neumorno stikali za plenom. Da bi jim ohladil prevročno roparsko kri, je zapeljal na pomočje nemški oklopnik in spjal iz vsega razpoložljivega orožja smrt v strnjene gručee komunistov. Padali so drug za drugim. Zelo redki so ušli strahotnim curkom metalca ognja.

Poseben domobranski bataljon prodira proti Tržišču

Že ponoči je odšel poseben domobranski bataljon proti Tržišču. Med potjo je naletel na dve komunistični »brigadi«, ki sta imeli neložo zavrniti vsako pomoč iz Novega mesta. Po kratkem boju je bila komunistična zaseda pregnana. — Ko so komunisti v Tržišču začutili, da jim za hrbtom postaja vroče, so na vsak način hoteli izsiliti odločitev. Pritisnili so proti našim položajem, a so bili krvavo odbiti. Neprestano so regljale naše strojnice. Ker se je napad vršil čez dan, je bil teren dobro viden in napadajoči so drveli v neizogibno smrt. Štirje lahki minometi so nepretrgoma sipali mine na komuniste, ki so napadli. Mine niso zadevale v prazno.

Okrog 10. ure dopoldne so komunistični funkcionarji poselali v napad vse razpoložljive tolpe. Na vsem področju je vladal pritisk. Naši fantje so krepko odbijali vsak poizkus vdora v postojanko. Izgleda, da se komunisti niso ozirali na številne padle, katerih — proti svoji navadi — niso več vlačili iz bojišča. Dano je bilo povelje, naj se pripravijo za izpad. S poslednjimi naboji so potem res okrog

12.30 naredili izpad proti nemški meji in prišli z vsem orožjem v Sevnico.

Nepričakovan sprejem

Komunisti so pijani zmagoslavja pridrevli v Tržišče. Razlegali so se klici: »Živel Tito, zmagaja je naša!« Niso pa opazili, da je v postojanki ostal še nemški oklopnik. Večja gruča mu je izza hiše pridrevla ravno nasproti. Curki umetnega ognja so tu opravili svoje pogubonosno delo. Ves čas, ko se je oklopnik pomikal iz Tržišča proti nemški meji, je uničeval vse, kar se mu je v brezglavem navdušenju približalo. Zopet je obležalo na desetine komunistov.

Prvo delo komunistov: požig

Takoj po zasedbi so komunisti v naglici zažgali župnišče in Malusovo hišo, kjer je bilo naše poveljstvo. Prebivalstvo je pred komunisti zbežalo na nemško stran.

Drago so plačali eno uro »vladanja«

Posebni domobr. bataljon se je potem, ko je razprsil varovalne zasede dveh brigad postojanke hitro približeval. Od Litije pa je prav tako prodiral na pomoč poseben drugi dom. bataljon. Eno uro po izpadu iz postojanke je poseben bataljon Tržišče zopet zasedel. Četa domobrancev, ki je preje držala postojanko v Tržišču, je danes zopet na svojih položajih. — Celokupno je padlo pri napadu na Tržišče do izpada preko 150 komunistov.

Komunisti, ki znajo na papirju tako brž »likvidirati« domobranske postojanke drugo za drugo, se v resnici v bojih ne obnesejo. Tolpa ostane tolpa, pa čeprav se imenuje »bataljon«, »divizija« ali »korpus«. In s temi tolpami znajo domobranci povsod na kratko in temeljito obračunati. Kot v Trebnjem in Mirni peči je sedaj tudi v Tržišču že popolnoma redno življenje in domobranci bodo zopet nadaljevali s svojim borbenim pa tudi propagandnim protikomunističnim delom.

Komunisti poraženi tudi pri Slivnici

Dne 31. maja je odšel poseben bataljon iz Logatec, da pregleda in očisti ozemlje okoli Begunj in Cerknice. Na komuniste je naletel šele na Slivnici. Domobranci so ponoči zasedli Slivnico, niso pa bili obveščeni, da se na nekaj višjem hribu v neposredni bližini nahaja komunistična »brigada«. Ponoči so komunisti pričeli napadati domobranci, pa so slabo neleteli. Domobranci so večkrat preganili komuniste iz njihovih položajev in jim zadali znatne izgube. Vendar je komunistom stalno prihajala pomoč, tako da je njihovo število naraslo od 30 do 350. V tem so domobranci zaželi obšipavati komunistične položaje s težkimi minometali in komunisti so se v neredu umaknili.

V teku borbe so komunisti doživeli več neprijetnih presenečenj. Tako so se širje komunistični kurirji na kolesih odpeljali na pomoč proti Begunjam. Tam so padli v zasedo, ki jo je držal poseben domobranski vod. Vsi kurirji so bili pobiti, pošto so za zaplenili domobranci. V borbi sami pa je k domobranskemu poveljniku skozi grmovje prišel komunistični kurir. Strumno je pozdravil in ves zasopljeno povedal, da njihova četa takoj potrebuje ojačenje, ker so jih »belci« že skoraj obkolili. Ko mu je komandant povedal, da je padel v roke šelmit, je kurir prostodušno izjavil: »Bom pa kar pri vas ostal.« Komunisti so imeli precejšnje izgube. Na mestu so pustili 16 padlih, dva pa so domobranci ujeli.

Cvet in sad po ljubljanskih vrtovih

Kdo je že napisal knjigo o razvoju estetskih nazorov v zgodovini? Zadnje čase je videti v izložbah in prav visoko ceno ima. Bogve, ali je obdelano tam notri vprašanje, kako se s potrebami časa spreminjajo estetski nazori ljubljanskih meščanov, vsakega posebej in ljubljanske mestne občine na sploh.

Včasih so ljudje cenili cvetje, samo cvetje, ki ne rodi nikakršnega sadu. Pod prozornostvillim zelenjem Tivoljskega drevja so žarele tulpe, begonije, polonike, vrtnice in čudovite rože neznanih imen, okoli katerih so se podnevi smukali pisani metulji, so brenčale ose čebele, čmrliji in v nekoliko večji oddaljenosti in na drugačen način tudi mladi ljudje, ponoči pa so, kadar ni bila ravno polna luna, da bi bila preveč svetla noč, veliki a ubožni ljubitelji rož hodili tja in jih na skrivaj nosili domov.

Zdaj pa so se časi spremenili. Važno je utile, ne več dulce. Ali pa kvečjemu še dulce cum utili. Mesečina je postala v bistvu nepotrebna, odkar imamo policijsko uro in zatemnitev. Omanno duhteče rože, ki se osipajo brez vsake koristi, svetlo zelenje sanjajočih brez in žuborečih potečki, ki so na svetu le za to, da delajo šum, — to vse je ostalina starih časov, uporabna snov za sentimentalne verze. Praktični meščan, ki je že prej imel časa za te stvari le ob ne-

deljskih popoldnevih, ima zdaj druge, resnejše skrbi, — skrbi za vsakdanje življenjske potrebe. In čudovito, kako so znali nekateri združiti vsakdanje skrbi z dekorativnimi potrebami.

Sveveda, saj končno tudi krompir cvete, ajdov cvet kar lepo diši in solata je prav tako zelena barva kot brezovo listje. Sumljajoči studenčki se lahko uporabijo za zalivanje gredic in kdor ni čisto brez fantazije, si bo v kljub temu znal ob njih vzbuditi poetična čustva.

Ljubljanski vrtovi kažejo, da se je izvršila sprememba v potrebah in močje tudi v estetskih nazorih ljubljancov. V Zvezdi raste plevel knaulu bo začel cveteti — v Tivoliju je nasajeno zelje, solata izpodirva mačhe. Le redki prostori so ostali samo še za okrasitev. Od cvetja ima prednost tisto, ki rodi kakšen sad, od zelenja ono, ki je užitno, če že ne samo, pa vsaj s kisom in oljem. In nihče ne žaluje za temi spremembami, počasi se oživljamo vsi v misel, da mora biti Ljubljana vsaj glede zelenjave avtarkična.

Pošta Preserje bo opravljala od 5. junija dalje spet redno celotno poštno službo.

Katera žena bo Slovincem vzgojila nov rod:

ali slovenska mati z otrokom v naročju ali komunistična »možaklja« s puško v roki

Die slowenische Mutter hat Jahrhunderte lang ihr Volk betreut und gut erzogen. — Takšna je slovenska mati, ki je skozi stoletja ohranjela slovenski rod in ga utrjevala v dotrem.

Die Zeichnung auf einem Flugzettel zeigt das Ideal der kommunistischen Frau, die bewaffnet gegen das eigene Volk kämpft. — Letak kaže ideal komunistične žene, ki se z orožjem bori proti lastnemu narodu.

Iz življenja beguncev v Novem mestu

Novo mesto, 1. junija.

Novo mesto je že dolgo časa skoro prenatrpano z ljudmi. Poleg meščanov domačinov imajo v mestu še množice beguncev iz okolice. Vseh beguncev je nad tisoč, za Novo mesto velika številka. Od tega je pribezalo sem 123 družin s 441 družinskimi člani. Največ je kajpada med temi begunci moških, ker so bili ti najbolj ogroženi od komunističnih tolpe.

Skrb za preživljanje beguncev

Prva skrb beguncev po njihovem prihodu v Novo mesto je bila, da so iskali stanovanje. Nekateri so ga našli pri sorodnikih, znancih in prijateljih, ki so pokazali, da razumejo težave beguncev in so jim z razumevanjem ponudili streho. Vsakdo pa ni imel dobrih ljudi, ki bi mu mogli ponuditi stanovanje. Za begunce, ki niso mogli najti strehe kje drugje, je poskrbela Skofijska dobrodela pisarna, podružnica ljubljanske pisarne. Za mnoge begunce je ta pisarna edina rešitev v izrednih težavah, ki jih prinašajo težki časi. Ko bi ne bilo te pisarne, bi bili brez vsakršnih sredstev.

Skofijska pisarna je ustanovila Ljudsko kuhinjo, v kateri se hrani zadnji čas do 200 ljudi. Hrana je izdatna in poceni, dnevno stane 8 lir. Več kot polovici beguncev plačuje hrano Socialna pomoč, ki ima tudi pri nas svojo podružnico. Kuhinja se je morala aprila preseliti iz Kondričeve hiše v prostore ženske bolnišnice. V Kondričevi hiši pa stanujejo zdaj begunci, moške in fantje. Prej so bili prostori za njihova stanovanja določeni v Rokodelskem domu, zdaj pa je postalo tam že pretesno.

S pomladjo se je odprla dežela in v

mesto so prihajali tudi ljudje z dežele, strgani in razcapani, bosi, živi, žalostni dokazi komunističnega gospodarjenja. Tudi ti so se obračali na Skofijsko pisarno in so dobili pomoč, kadar je le bilo mogoče. Samo v dveh mesecih — marca in aprila — je bilo prosilcem razdeljenega nad 1000 m blaga in okoli 90.000 lir podpore v denarju.

21. aprila se je ustanovila tudi Kmečka pisarna, ki si je nadela predvsem to nalogo, da bo skrbela za zaposlitev moških, ki ne gredo k vojakom.

Skrb za versko življenje beguncev

Prvi begunci so prišli z dežele, ker so jih komunisti preganiali zaradi vere in narodne zavednosti. Ti žive dobro versko življenje in si zato žele dušnopastirskih skrbi. Drugi, ki so prišli kasneje, so prišli zaradi osebne varnosti. Vsi pa zaslužijo, da se nekdo briga posebej za njihovo versko življenje. Skrb za to je po dogovoru s Skofijsko pisarno prevzel g. Petrič, župnik iz Mirne peči, ki je tudi sam begunec. Mafca je poskrbela pisarna za rekolekcijo, ki je lepo uspela in se je zaključila s skupnim obhajilom na dan Marijinega oznanenja. Skupnega obhajila se je udeležilo okoli 600 ljudi.

Za dekleta se prirejajo vsako nedeljo verski sestanki. Za vse begunce pa je vsako nedeljo ob pol 7 zjutraj skupna maša v kapiteljski cerkvi. Mašujejo duhovniki begunci, udeleženci pa med mašo pojejo.

Tako je v vseh ozirih poskrbljeno, da tisti, ki so morali bežati iz rdečega komunističnega raja lažje prenašajo vse te gobe in dočakali lepših dni, ko se bodo spet vrnili na svoje domove. Upajmo, da jim bo to kmalu mogoče.

KULTURNI OBZORNİK

Pred izidom Doma in sveta

Kakor lani bo tudi letos izšel Dom in svet v dveh zbornikih, ki je vsak zase posebna zaključna literarna celota brez nadaljevanj v drugem zborniku ter bo tako veljal kot posebna knjiga s posebno paginacijo, obenem pa bosta oba predstavljala celoten letnik revije Dom in svet (56 letov), za kar bo sestavljeno tudi skupno kazalo. Ta praksa se je lani dobro obnesla v dveh pogledih: ohranila se je kontinuiteta revije, ki pa zopet ni bila razbita na majhne snopiče, temveč je izšla v dveh knjigah po 160 strah revijalne veličine (kolikor je za pol letnika odobreno). Koncem prihodnjega tedna bo izšel prvi zbornik letošnjega leta z bogato vsebino, katero danes samo naznanjamo, da opozorimo naročnike revije in njene prijatelje na njen obstoj in nov razmah.

Ves zbornik je posvečen stoletnici rojstva dolenskega pisatelja Josipa Jurčiča s posvetilno uredniško besedo, v kateri se spominja tudi današnje usode njegove deželice. Takoj prihodnje pesmi so posvečene sodobni Dolenski, tako Dularjevi »Živo zrnje« in »Zapuščeni domter šeljave« skromna godovna poslanica pesniku Jožetu Dularju. Tako se je spomnil Dom in svet ob Jurčiči sodobne težave Dolenske, kar pomeni uvodni skord v leposlovje tega zbornika. Dru-

gi poudarek pa je dan pokojnemu dominisvetovcu pesniku Balantiču, kateremu je urednik Doma in sveta dr. Tine Debeljak napisal nekrolg v obliki studije o Balantiču-pesniku sonetov, zlasti pa z objavo njegovega načrta Venca sonetnih vencev, kakor ga je zamislil v Gonarsu in je ohranjen v njegovem gonarskem »Quadernu«. S tem je odprl pogled v njegovo religiozno rast in velezanimivo zasnovno, ki je ni realiziral. Morda je neka realizacija Drugi sonetni venec, ki ga Dom in svet tudi takoj za studijo priobčuje, v kolikor je seveda ohranjen. V Zapiskih sta Balantiču posvečena še dva spomina nanj, kakor sta ga zapisala slikar M. Tršar in tovariš-borec iz gorčee hiše v Grahovem S. Tomazič in ki sta objavljena kot dokument na njegovo kratko življenje in tragično smrt. — Izmed pripovednikov stoji na prvem mestu Stanko Majcen s svojo zgodbo iz Slovenskih goric Bogar Meho in Marija. Je to zgodba iz konkretnega okolja, spada pa v isto vrsto njegovih religioznih črtic, kot jih je začel z »Ženinom«, le da je problem domno realistično zasidran v domačem sneženskem okolju, z misljo pa se ga že v legendarno mistiko. Še mogoče pa je njegova kratka zgodba »Sosedov Janez« iz vojske l. 1915 v Galiciji, ki spada gotovo med najmočnejšo slovensko vojno ustvaritev z močno ekspresivno misljo pa zopet realističnim opazova-

njem. Biser v slovenskem pripovedništvu, ki dosega Cankarjeve vojne podobe. — Mladi pesnik Mitja Sarabon se je zdaj prvič predstavil s celotnim ciklom 8 pesmi »Iščem Te«, s katerim je pokazal izredno velik pesniški vzpon od prejšnjih skromnih začetkov. Zopet se je pojavil pravi pesnik, ki sedaj še izhaja iz Gradnika, pa ima pred sabo veliko pot uspehov in razvoja, na kateri ga bomo z veseljem spremljali. — Stanko Kocijper je svojim izredno sočnim in optimistično zdravim novelam iz Prlekije priključil novo »Koline Rudneka Novaka«, ki ima prav takšne oblike kot prejšnje: živahno pripovedovanje, živo razpoloženje, barvito okolje: podoba močne ljubezni, ki je zmoezna tudi heroičnega dejanja. Tragika se pri Kocijperu umika idili, ne da bi pri tem trpela umetniška moč oblikovanja in izraza. Kadar bo izšla zbirka teh novel, bomo zopet bogatejši za nekaj lepih, živih in sočnih podob iz našega lepega podeželja, ki nam ga bodo kazale v drugačni luči, kakor smo ga bili vajeni dosedaj. — Tine Debeljak je prevel dve Kasprovičeve pesmi, s katero nam uvaiva v razpoloženje današnjih dni, ko se človek v »Mojih pesmi večerni« obtožuje greha, v »Veronikinem prtu« pa v obupu najde tolažbo pri Kristusu. Nov pisatelj se je javil v bivšem generalnem konzulu dr. Janku Gollasu, ki je napisal v svojskem slogu in francoskem duhu zanimiv leposlovni sestavek »Zagorelo stanovanje gorivi«. Tu je — kot pozneje Ceve v Preprostitih stvarih — dal govoriti preprostim stvarjem svojega stanovanja kakor

so knjižnica, spalnica, jedilnica, kuhinja, klet, pepel, ključ itd. ter s tem odprl pogled v intimnost družine in sobe, obenem pa izrazil močno optimistično vero v Boga in njegove stvari. Neka tolažba vsem tistim, ki so kot on, izgubili stanovanje v trenju časov. Ta svojska stvaritev je bila napisana v Rimu l. 1941, pa jo je bilo šele sedaj mogoče objaviti. — Sodobnost današnjega časa je našla izraza tudi v pesmih Staneta Bračka (Moja soba, Nedeľjsko pričakovanje, Domobranci noveletni sonet, Pomlad med polji), Vinka Belčiča (Zalostinka, Pesem o smrti in življenju), pa tudi Poldeta Legata (Deklica s čenčami) ter Janeza Kolcena (Kje polje si, kje sončno polje); sami mladi pesniki, ki so opevali današnjega časa, kakor so pripovedniki Niko Jeločnik (Francek od Sv. Križa), Janez Novak (Podoba iz leta 1943: Miklavževanje na Viču, Nova domačnost) ter Zorko Simič (Človek, ki je ubijal) zajeli s svojimi svojiskimi in močnimi peresi realistične podobe sodobne vojske, miselne zmede in siromaštva. Jeločnik je na Dolensko stran prenesel znani motiv sv. Tarcizija ter s tem nakazal vsaj v mejnih meri, kakšna bo naša povojna književnost, ki ji bo v osnovi današnja borba. Novak je v salonski obliki miniaturnih črtic pokazal na duha, ki giblje sodobno meščanstvo, hoteče uvajati nov red iz komunistične miselnosti. S svojimi podobami ne prehaja v tendenco, temveč ostaja na umetniški višini komaj z rahlo ironično panto, ki je niti vsak ne bo zasledil. Simič pa, ki sedaj prvič vstopa v Dom

in svetu kakor tudi oba predhodnika, je s črtico Človek ubija ustvaril cankarjensko novelico o človeku, ki ne ve, s kakšnimi malenkostmi je mogoče ubiti človeka. Je to problem vesti, ki najde greh tudi v postopku, ki ni kot greh kodificiran. Močna črtica pisatelja svojskega romana »Prebujenje«. Pesnik Jože Smit je z Dunaja poslal ciklus pesmi »Zemlja«, s katerim proslavlja kmeta na zemlji ter daje hvalo njegovemu delu in znoju, pa tudi pomenu. Vinko Žitnik pa poje v tehnično izredno rafiniranih verzih lepto pomladi in ljubezni, ki se prebujata s pomladjo vred v njegovem srcu. Joža Lovrenčič je prispeval dva značilna pesniška občutka ob vrnitvi na Gorisko: »Doma« in v »Gorici«, izmed katerih je zlasti zadnja močna podoba dihaajoča baladno občutje spremembe Gorice od let njegove mladosti. Janez Jalen pa se je zopet lotil dramatične oblike ter tu priobčuje tretje dejanje pesniško dramatične zgodbe izpod Triglavca »Roža mogota«, ki se godi v starosvetnih časih ter ima za osnovni motiv Zlatoroga. Drama pomeni novo, izviren način obdelave stare Zlatorogove pravlice, za kar je gotovo poklican ta pesnik triglavskega kraljestva. Takšno je leposlovje tega zbornika. Znanstveno razprave pa predstavljajo: literarno zgodovinsko studijo prof. Bačarja o Gregorčičevi mladosti, s katero značaja Dom in svet Gregorčičevo leto. Dr. Anton Vodnik dodatno k svoji monografiji o Robbi priobčuje razpravo o Robbovi oltarni arhitekturi, prof. dr. A. Debeljak pa je napisal kratko studijo o

Še nekaj posebnih ocirkov iz pasje afere

Jasno, da so zadnja odkritja o pasji klavnici delovala na ljubljansko javnost kot bomba. Štajtenci so spontano napravili pasjo pesem: »Hov, hov!« Gostilničarji, ki so se prav za hinkoštne praznike pošto zložili s pravim kozličkovim mesom, so jadtikovali in se jezili, ker kozliček, lepo pečen in pripravljen, nikakor ni šel v prodaj. Gostje so se ga povsod branili. Mnogo anekdot je krožilo in kroži o kozličkovem mesu. Lepa je ta, da je bil opeharjen celo nekaj mesar-gostilničar, ki je svoje dni kupil pasje meso za kozličkovo in ga kot takega prodal v svoji gostilni. Sedaj so dognali, da je bilo tudi njemu prodano pasje meso za kozličkovo. Prevariti izkušnega mesarja, je pač višek predrznosti in verižniške špekulacije!

Poizvedbe in preiskave na kriminalnem oddelku policijske uprave trajajo dalje; zaznamujejo pa tudi nekatere nove uspehe. Doselej je dognano, uradno ugotovljeno, da je bilo v nekaj mesecih

v mestu ukradenih 42 plemenitih psov. V Rožni dolini je bil n. pr. ukraden velik mesarski pes, ki je tehtal 56 kg in ga je lastnik cenil na 50.000 lir. Nekje v Šiški so bili ukradeni trije veliki psi, bernardinci, vredni prav tako 50.000 lir. Na policijski upravi se je doslej zglasilo polovico oškodovancev. Policija bo zaplenjene pasje kože hranila še nekaj dni. Kdor se v dveh dneh ne bo oglašil, bo prišel zaman, ker bodo potem kože oddane naprej v tovarno, ker je nevarnost, da se pokvarijo.

V pasjo afero zapletene in aretirane osebe so podale marsikatero zanimivost. Glavni krivci ohranijo zasnovatelji pasjih tatvin je pravofasno pobegnili iz Ljubljane in se sedaj skriva nekje po Dolenjskem.

Kakor zatrjujejo, bo preiskava o pasjih tatvinah v kratkem končana, nato pa bo zadeva s poročilom izročena državnemu pravdnstvu v nadaljnje sodno postopanje.

Kaj je novega pri naših sosedih

Z Gorenjskega

Zborovanje lovcev s Koroške in Gorenjske bo 3. junija v St. Vodu ob Glini. Na tem pokrajinskem zborovanju bo tudi posebna razstava najlepših trofej, pridobljenih v vojnih letih. Na zborovanje bo prišel tudi vodja državnega lovskega urada, vrhovni lovski mojster Seherping.

Počastitev krajevni zmagovalcev v poklicnih tekmah. Že 1. maja so bila pokrajinskim zmagovalcem v poklicnih tekmah izročene diplome in spominske igle. Te dni pa so bili na Jesenicah ob priliki obratnega zborovanja počasteni krajevni zmagovalci. Diplome in po eno knjižo so prejeli naslednji zmagovalci: Alojzij Kepus, Janez Arnez, Janez Meznarič, Jozef Zidar, Matej Klinar, Franc Stihler, Anton Špec, Alojzija Ulčar, Marija Oblak, Franciška Janežič, Ivana Peternel in Pavla Čerčan.

S Spodnje Štajerskega

Moderna sauna v Celju. Pred nedavnim je bila odprta v Trbovljah kopalna naprava takoimenovana sauna. Sedaj pa je bila svojemu namenu izročena namno-dernejša sauna na Štajerskem, v Celju. Obratni vodja inž. Maks Westen je za svoje delavstvo v skupnem delu s šport-

nik v Celju uredil vzorno športno igrišče, kjer je postavljena tudi najlepša sauna vse Štajerske. Ob binkošti jo je odprl zvezni vodja Steindl. Sauna je lepo stilno zgrajena in ima dve sobici, od katerih vsaka lahko sprejme šest do osem oseb. Peči za saune so nekaj čisto novega, ker porabijo zelo malo najslabšega kuriva in nudijo vendarle najvišjo temperaturo 130 stopinj pri le dveh odstotkih vlage v zraku.

400 novih članov je bilo sprejetih v Trbovljah v štajersko domovinsko zvezo na posebni slovesnosti, združeni s pevskim koncertom.

Priznanje zaslužnim delavcem v trbovškem okrožju je izrekel te dni na posebnem sestanku okrožni vodja Eberhardt in jim tudi podelil posebna odlikovanja.

Pririditev šolske mladine v Slovenski Bistrici. Te dni je šolska mladost nastopila s pravilno igrano »Gosja pastirica«. Igrica je prav uspela. Glavno zaslugó za uspeh nastop so si pridobile učiteljici Steharnik in Pailer ter strokovna učiteljica Barz.

Vsaskandania Ljubljana po kronistovih zapiskih

Jezovi v Ljubljani

Ze nekaj dni pripravljajo v strugi Ljubljane pod Čevljarskim mostom nekakšen jez. V velike mreže vlagajo debele prodnate krogle in s temi velikimi vrečami zastavljajo vodo ob začasni brvi, ki so jo napravili na kozah. Ta zgrada bo zadrževala vodo v koritu Ljubljane, tako da v betonirani strugi voda bolj globoka. Veliki kupi prod na nasipu pod Zmajskim mostom kažejo, da bodo tako pregrado napravili tudi na tem mestu, tretja pa bo pod Šentpetrskim mostom. Radovedneži se sprašujejo, čemu to zigrakanje. Je dokaz, da pristojni čimtelji budno pazijo, da ne bo zagražena nobena malomarnost v nizu protikrepov za primer letalskega napada na mesto. V tem primeru je namreč predvideno, da bi se za gašenje požarov črpala voda tudi iz korita struge. Lahko pa bi se zgodilo ob napadu, da bi ruševine zasule strugo že v zgornjem toku korita. Voda bi prenehala dotekati, v spodnjem delu korita pa bi odtekla in gasilci bi ob vsej strugi na lepem ostali brez vode. Z jezovi pa bodo ustvarjeni trije veliki bazeni, iz katerih voda ne bo odtekla.

Drevo pri nas redkokdaj cvetoče

Na vrtu vile Česnik-Juvanovič na oglu Bleiweisove ceste in nunske ulice, je zdaj z Bleiweisove ceste videti v polnem cvetu visoko eksootično drevo, ki pri nas prav redkokdaj cveti. Imenuje se pavlovnija ali japonsko cesarsko drevo (Paulownia imperialis tomentosa), japonsko »kiria. Doma je v Vzhodni Aziji. V Evropo je prišlo v prvi polovici XIX. stol. v Francijo n. pr. l. 1834. Radi hitre rasti in velikih srčastih listov je drevo priljubljeno kot okras nasadov in parkov. Tudi v drevoredih ga imajo. V Parizu n. pr. je v drevoredih širokih cest nad 1000 pavlovnij. Cveti so veliki in zvončasti (zija-lasti), stoje v vršičnih pokončnih latih, so lilasto-višnjevi in blagodišeči. Plod je glavica. V naših krajih pride drevo le redkokdaj do cveta. Za mraz jako občutljivi cvetni popki se namreč razvijejo že jeseni, pa jih zima pomori. Minula mila zima je torej vzrok, da je drevo razcvetelo. Precej let je že, kar sem videl lepo cvetočo pavlovnijo v krasnem parku graščine Novi dvor ob Radečah pri Zid. mostu. V Ljubljani je še nekaj teh drev. n. pr. na Šarabonovem vrtu in v Tivoljskem parku ob glavnem drevoredu. — Drevo pavlovnija pripada družini črnobin (Scrofulariaceae), kamor spada n. pr. znani strupeni rdeči naprstec (Digitalis purpurea) in naši zajčki ali odolil (Antrohinum maius). — Po rasti in po srčastih listih je pavlovnija precej podobno drevo katalpa (Catalpa bignonioides), ki je doma v Ameriki in Vzhodni Aziji. Cveti so pa manjši in v splošnem beli, plod je dolg okrogel strok-podoben viržnik. Katalpa cvete pri nas jako pozno, ne pred julijem. — O pavlovniji naj še povem, da igra važno vlogo v japonskem slikarstvu in da so bili nekdoj v japonskem cesarskem grbu trije listi in trije cveti pavlovnije.

Dve novi nesreči pri košnji

Ze pred dnevi smo kratko opozorili, da je treba biti po mnogih travnikih koscem zelo previdnim pri košnji, da ne nalete na skrite granate in bombe. Kronika je v zadnjem času zaznamovala že dve nesreči z bombo med košnjo na travniku, sedaj pa sta se v petek primerili kar dve. Prva na Ježici, druga na Barju. Na Ježici je v petek jutraj odšel na travnik ob Dunajski cesti košil 78letni posestnik Vinko Ahlin. S koso je zadel ob skrite bomo, ki se je takoj razpočila. Ahlin je dobil poškodbe po rokah in nogah. Huiša

Na dom vam bodo prinesli knjižico našega znanega pisatelja Narteja Velikonje

Malikovanje zločina

Ne zavrnite jih, kajti oni, ki vam je bodo prinesli, so sami žrtve komunističnega Moloha in njegovih malikovalcev — to so naši begunci s podeželja. V slučaju, da bi usoda teh naših beguncev grozila tudi vam, bi se prav radi hoteli pokupiti sami vso naklado, ako bi le mogli s tem odvrniti od sebe nesrečo. Zavedajte se dolžnosti, ki jih današnji čas zahteva od vsakogar. Knjižice dobite tudi v vseh knjigarnah za malenkostno ceno 5 lir.

Obvezno cepljenje zoper tifus

za vse lastnike in uslužbence obratovnic v živilni, torej vseh gostiln, mlekarn, slaščičarn, pekarn, mesarij, trgovin v živilni idr., prav tako pa za vse perice in v javnih pralnicah uslužbene osebe ter za vse strožne osebe v zdravstvenih zavodih se prične, kar smo že pred dnevi v daljšem pozivu objavili, v ponedeljek 5. t. m. jutraj ob 7 v prostorih mestnega fizikata in sicer za moške v 2. nadstropju Mestnega doma, za ženske v pritličju Mahrove hiše na Krekovem trgu št. 10 v mestnem ambulatoriju. Za vse zgoraj navedene osebe je cepljenje obvezno.

Najvišje cene na ljublj. živilskem trgu

Z odlokom VIII/2 št. 167/8 je Šef pokrajinske uprave v Ljubljani dne 3. junija t. l. določil za tržno blago v Ljubljani najvišje cene, ki veljajo od ponedeljka 5. junija 1944 jutraj dalje do objave novega cenika.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Kislo zelje 450 L, kislá repa 420 L, repa 160 L, krmlina pesa t L, bela in rdeča redkvice, šopek po 12 dkg 1 L, kilogram 8 L, radič 8 L, osnažena berilica 6 L, glavna solata 10 L, špináča 8 L, kolerabice 10 L, šopek zelenjave za juho 050 L, peteršilj 6 L, por 5 L, osnaženi hren 4 L, rabarbara 4 L, belusi 24 L, če-

Zlat jubilej pomembnega društva

Letos 4. junija praznujemo znamenito 50letnico S. K. Delavskega društva v Ljubljani. Omenjena organizacija je bila seme, iz katerega se je razvila Slovenska krščanska socialna zveza in poznejša Prosvetna zveza. Naša dolžnost je, da se te 50letnice tudi spomnimo s tem, da pokličemo v spomin njeno ustanovitev.

Takrat je zapel dr. Janez Ev. Krek pesem:

»Sejmo, sejmo semena Kristove ljubavi, z golgotskega slemena, da se svet ozdravi.«

Ta jubilej je namreč živa priča, na kako rodovitna tla so padle Krekove besede nove socialne zamisli in kako delovni so bili sejanci in gojilci krščansko socialnega gibanja med Slovenci. Prvi slovenski katoliški shod, ki se je vršil l. 1892., je za vsestranski razvoj slovenskega naroda neprecenljive važnosti. Takrat se je sprožilo pri nas delavsko vprašanje; sprejeta je bila resolucija: »Toplo se priporoča snovanje katoliško delavskih društev.« Ta resolucija je prešla v meso in kri in življenje meseca junija 1894, ko je priredilo delavstvo ljubljanske predilnice svoj tretji izlet na Smarno goro. Tisto leto je šel

z delavci slučajno tedanji kaplan v stolnici dr. J. Krek. Med delavci je bil takrat še nepoznan, vendar je vzbudil med njimi s svojo prijaznostjo mnogo zanimanja. Ko so se vračali domov, so stopili v gostilno na Brodu na majhen pobolske, tu je med raznimi pogovori sprožil dr. J. Krek misel, naj bi se ustanovilo v Ljubljani katoliško delavsko društvo. Čez štiri dni se je zbralo na stanovanju dr. Kreka kakih 60 delavcev, ki so izvolili pripravljalni odbor. Pravila so bila vložena pri deželni vladi in kmalu tudi potrjena. 22. julija 1894 se je vršil ustanovni shod v dvorani Rokodelskega doma. Kot glavni govornik je nastopil kratni poslanec Franc Povše, ki je v krasnih in jedrnatih besedah pozival delavce, da se združijo in oklenejo sv. križa, ker samo v tem znamenju pride rešitev. Dr. Krek pa je pozival delavce, da se oklenejo društva za prosep svojega stanu. Za prvega predsednika je bil izvoljen g. Ivan Trtnik, poslovodja v tobačni tovarni, za podpredsednika g. Franc Urbančič, delovodja v predilnici.

Prve prostore je društvo začasno prepuščalo katoliški družbi v Abačičevi hiši na Starem trgu. Društvo je sedaj prirejalo redno nedeljske sestanke, na katerih so razni govorniki poučevali in bodrili delavce. Še istega leta so osnovali delavski list »Glasnik«. Sprejet je bil krščansko socialni načrt, ki je bil podlaga vsemu poznejšemu delovanju.

Poleg duševne hrane je društvo nudilo članom gnotne podpore, pri čemer si je tedanji blaginjak g. Ivan Rakovec stekel s svojim vzornim delovanjem lepih zaslug.

Društveno delovanje pa ni bilo omejeno samo na Ljubljano, temveč je budilo delavstvo tudi po delih iz spanja. Vrstili so se razni shodi: na Jesenicah, Trzinu, Medvodah in Devici Mariji v Polju. Takrat se je ustanovilo več delavskih društev, ki so bila skozí 50 let prave delavske trdnjave. Organizacija je posegla tudi na gospodarsko polje ter ustanovila več konzumnih društev. Medtem ko so nasprotniki napram delavcem bujskali proti veri, je naša organizacija svoje člane poučevala o vseh potrebnih socialnih vprašanjih in s tem dosegla svoj namen. Ta delavska društva so se združila v Krščansko socialno zvezo, ki je pritegnila tudi kmetstvo prebivalstvo v Izobraževalna društva. Za 10letnico so se zopet zbrali na Smarni gori pri Materi božji, kjer se je začelo to gibanje. Tja gor so pohiteli ob srebrnem jubileju 1919 spomladi. Takrat je nastopil kot glavni govornik g. Jože Gostinčar in izrekel sledeče besede: »Majhno zrnce je vsejal dr. Krek pred 25 leti, a zrastle je iz njega veliko drevo, ki rodi že sedaj najlepše sadove. Dolžnost vseh vernih delavcev je, da to drevo pridno goje, zato naj raste krepko, cvete krasno in rodi bogate sadove v blagor slovenskega ljudstva.«

To je torej prvi početek naših organizacij med Slovenci. Zlatega jubileja ne moremo praznovati z zunanjo slavo, pač pa lahko v svojih srcih pripoznamo, ako bi vsi verni Slovenci sprejeli semena krščanskega socialnega gibanja v svoja srca, bi nam bila prihranjena sedanja komunistična revolucija.

Kundmachungen der Ernährungsanstalt

Abgabe von Eier

Verbraucher bekommen von heute bis zum 15. d. M. in sämtlichen Milchläden einschliesslicher Jenen, die keine Milch vertellen, je 2 Eier, auf den Abschnitt »Jun.« — 76 der vom SVA in Laibach ausgerebenen Jungverlebensmittellkarte. Preis 4 Lire für ein Stück.

Anweisungen von Wein

Gastwirtschaften und Weinschänke, die keine Weinverkäufe haben und für Monat Maj die Anweisung nicht begeben haben, bekommen diese am Montag, den 5. d. M., und zwar Betriebe mit dem Anfangsbuchstaben A, B und C. Ankaufsbewilligungen erteilt »Prevoda«, Novi trg 4-III, Zimmer 18. Beheber der Ankaufsbewilligung haben das Register für den Ausschank von Alkoholgetränken des betreffenden Betriebes vorzulegen.

Obvestila »Prevoda«

Delitev jajc

Potrošniki dobijo od danes do 15. t. m. v vseh mlekarah, tudi tistih, ki ne razdeljujejo mleka, po 2 jajca na odrezek »Jun — 76« junjskih živilskih nakaznic, izdanih od mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani. Cena 4 lire kos.

Nakazilo vina

Gostinski obrati in vinske točilnice v Ljubljani, katere so popolnoma brez vina in za mesec maj niso dvignili nakupnice za nabavo vina, prejmejo nakupnice v ponedeljek, 5. t. m., za obrate z začetno črko A, B in C. Nakupnice izdaja »Prevoda«, Novi trg 4-III, soba 18. Prevzemnik nakupnice mora predložiti register za točenje alkoholnih pijač dotičnega obrata.

Četrta izdaja »Prve pomoči«

Avtor te priročne knjižice dr. Mavričij Rus, mestni fizik in šefzdravnik mestne reševalne postaje v Ljubljani, si je v dolgih letih svojega javnega udejstvovanja na zdravstvenem polju pridobil tudi velike zasluge za zdravstveno vzgojo vsega naroda. Njegova priročna knjižica »Prva pomoč« je pravkar izšla v četrti, znatno izpopolnjeni izdaji.

Dr. Rusova »Prva pomoč« je pisana preprosto, razumljivo, saj uporablja izraze, navadne med narodom, obenem pa delajo njene nauke lajku še bolj dostopne raznovrstne slike. Skoraj bi lahko dejali, da tistemu, ki je natančno proučil to knjižico in se izuril po njenih navodilih, skoraj ni treba več posebnega tečaja. Prva pomoč pri nenadnih obolenjih, ranah, zastrupljenjih in raznih nesrečah nedvomno bistveno odloča o zdravju, hitrem povratku zmožnosti za delo, pogosto pa celo pri rešitvi življenja ponesrečenega. Še tako znamenit in izkušen zdravnik-specialist večkrat ne more več popraviti pogrskih in napak, ki jih je ta ali oni napravil pri prvi pomoči iz nevednosti ali celo zaradi malomarnosti. Priročna knjižica »Prva pomoč« obravnava vsa poglavja nenadnih obolenj, ran in nesreč, v četrtil, najnovejši nakladi so pa obravnavani tudi načini prve pomoči pri zastrupljenjih z vojnimi plini in pri drugih vojnih poškodbah. Njena vsebina, prav tako pa oprema in oblika je takšna, da bi ta priročnik moral postati res vsemu narodu dostopna ljudska knjiga, ki naj širi praktično znanje o prvi pomoči.

se razliva od vodnjaka v Zvezdi in sicer daleč po poti, ki vodi, diagonalno počez. Cim bolj je vroče, tem večja je luža, kar ni nič čudnega, saj se mladež tem bolj igra ob vodnjaku in razliva tem več vode okrog lijaka. Ze nekaj let bode pešce ta luža, ki bi se dala vendar tako lahko odpraviti. Ves vodnjak je postavljen na tlaku, ki ima obliko kroga. Pred lijakom pa je še betonski tlak. Voda sedaj odteka z obeh tlakov na tla in odtoč naprej na pešpot. Ali se ne bi dal ob okroglem tlaku napraviti ožek odtočni jarek, betonski tlak pa naj bi se s špranjico preskal. Tako bi lahko voda odtekala nazaj na travnik. Ta rešitev ni niti težka, še manj pa draga. Podobna napaka se je nekaj let kasneje ponovila pri vodnjaku na otroškem igrišču v Tivoliju. Je pač videti, da izkušnje enega, koga drugega še ne izmodre. Upajmo, da ta predlog ne bo zadel na gluha ušesa.

Večna luža

se razliva od vodnjaka v Zvezdi in sicer daleč po poti, ki vodi, diagonalno počez. Cim bolj je vroče, tem večja je luža, kar ni nič čudnega, saj se mladež tem bolj igra ob vodnjaku in razliva tem več vode okrog lijaka. Ze nekaj let bode pešce ta luža, ki bi se dala vendar tako lahko odpraviti. Ves vodnjak je postavljen na tlaku, ki ima obliko kroga. Pred lijakom pa je še betonski tlak. Voda sedaj odteka z obeh tlakov na tla in odtoč naprej na pešpot. Ali se ne bi dal ob okroglem tlaku napraviti ožek odtočni jarek, betonski tlak pa naj bi se s špranjico preskal. Tako bi lahko voda odtekala nazaj na travnik. Ta rešitev ni niti težka, še manj pa draga. Podobna napaka se je nekaj let kasneje ponovila pri vodnjaku na otroškem igrišču v Tivoliju. Je pač videti, da izkušnje enega, koga drugega še ne izmodre. Upajmo, da ta predlog ne bo zadel na gluha ušesa.

Javna zaklonsišča služijo le onim, ki jih zateče alarm na cesti in ne morejo doseči svojega hišnega zaklonsišča ter onim iz najbližjega sosedstva, kjer v hišah iz tehničnih razlogov zaklonsišča sploh ni možno napraviti. Nedopustno je, da se v javna zaklonsišča zatekajo osebe iz hiš ali celo uradov, ki imajo lastno hišno zaklonsišče.

Pesem izvir lepote

Orpheus, pevec grškega bajeslovja, je očaral s svojo čudovito igro živali v gozdu, da so ga vneto poslušale; potokček je prenehel žuboreti in celo iz kamenja so privrele vroče solze; tudi v človeškem srcu so bili surovi nagoni in strasti premagani ter občinstvi. Liszt je videl v mitološki Orfejevi osebnosti simbol glasbe same. Zvoki glasbe in neodoljiva sila umetnosti propovedujejo človeštvu harmonijo in sloge vseh narodov sveta. Še danandne prevladuje v arcu ljudi divja strast, pohlep in brezobzirnost. Vsaka naloga umetnosti pa je, da slepe in nizke človeške nazone ublaži in poplemeni človekovo misel in čud. Kakor v danvni prviro tudi danes iz nemaljivega Orfeja in njegove večne pesmi tista čarobna sila, ki izžareva svojo melodijno lepoto kakor vse objemajoča luč, ki zmaguje nad vsem, kar se ji zoperstavlja. Poleg te skladbe bomo slišali na X. simfonijem koncertu, ki bo v ponedeljek, 5. junija, tudi še dela Slavka Osterca, Antona Dvořaka, Paula Dukasa in Karla Webera.

Križanka št. 140

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15			16							17	18		
19	20		21	22					23	24			25
26	27		28	29	30			31		32	33	34	
35		36		37	38			39			40	41	
42			43	44			45	46			47		
48		49	50			51		52	53			54	
		55	56			57			58		59	60	
61			62	63						64		65	66
67				68							69		

Vodovarstvo: 1. reka v Sloveniji, 4. iz nje- ga črpamo vodo, 11. alkoholna pijača, 15. vsaka stvar ga ima, 16. trpljenka, 18. grški otok, 20. švicarski kanton, 22. špansko mesto, 24. strupena kača, 26. obo, 28. življenjski drug, 30. svetopisemska oseba, 31. ribiška priprava, 33. oksidirano železo, 35. južnoameriška država, 37. številó, 39. Noetov sin, 40. priimek slovenskega cerkvenega pravnika, 42. prebivalce slovenskega ozemlja pod Napoleonom, 44. star veznik, 46. del voza, 47. brazilski pridelek, 48. iglasto drevo, 50. vrtna hiša, 51. oziralni zaimek, 53. tenško ime, 54. šahovski izraz, 55. oblika pomožnega glagola, 57. vodni cvet, 59. del stroja, 61. vrtni glas, 62. kleparji so uporabljali, 63. krajevni priložev, 67. mrena, 68. glasbilo, 69. ločilo.

Navipleno: 1. oblika pomožnega glagola, 2. srednjeazijska reka, 3. božja čednost, 4. elektrotehniška kratica, 5. strupena žuželka, 6. filmske zvezde, 7. del polja, 8. afriško mesto, 9. tenško ime, 10. začetnici imena in prilika prvega Evropea v Ameriki, 12. bajeslovni letalec, 13. vojaška enota, 14. del kolosa, 16. geometrijsko število, 17. kemični znak za srebro, 19. vetrilo, 21. čevljarska gotrebišnica, 23. pučavska ladja, 25. slatarska mera (množ.), 27. domača žival, 28. nemcu, 29. sopraga, 31. ostank pri goranju, 32. veznik, 34. malajski otok, 36. japonska mera, 38. kazalni zaimek, 39. oblika pomožnega glagola, 41. pritrilidnica, 43. kemični znak za rutenij, 45. samostanski obo, 47. začetnici prilika in imena slovenskega politika, 49.

zdravilna rastlina, 51. lesena stavba, 52. podzemski hodnik, 54. družinski član, 55. poljsko orodje, 56. kratica za glasbeno delo, 57. staro orožje, 58. družinski član, 59. kemični znak za barij, 60. takten, 61. veznik, 63. romanski člen, 64. predlog, 66. italijanski veznik.

Rešitev križanke št. 139:

Vodovarstvo: 1. podobá, 6. sod, 8. dolina, 13. op., 15. Adana, 16. koran, 17. op, 18. lub, 20. ara, 21. Krk, 23. kos, 24. Oka, 25. etan, 27. krona, 29. ukor, 30. niti, 32. menih, 34. dona, 35. Oka, 36. SOS, 38. sen, 39. nam, 41. pot, 43. oprta, 45. nakit, 48. Kovesel, 42. ironija, 51. Ineni, 53. zopet, 55. koj, 57. ata, 58. kal, 60. dir, 61. zob, 63. Olaf, 65. Koren, 67. pola, 68. bera, 70. mlada, 72. ozel, 73. Ind, 74. ura, 76. oča, 77. pop, 79. ara, 80. lo, 81. vrana, 82. karat, 84. od, 85. advent, 86. ena, 87. Savica.

Navipleno: 1. poleno, 2. da, 3. oča, 4. Bara, 5. Ana, 7. obronek, 8. dok, 9. oreh, 10. las, 11. in, 12. aparat, 14. putika, 17. ekonom, 19. Bata, 21. kras, 22. Kain, 24. okop, 26. ni, 27. km, 28. ah, 29. ud, 31. korveta, 33. Jakopič, 36. spona, 37. stena, 39. narod, 40. mliner, 43. oko, 43. oel, 44. Alič, 45. niz, 46. Tit, 47. dar, 50. koleno, 52. Pavlačin, 54. bolero, 55. kobila, 56. jard, 58. kolo, 59. Leda, 61. zora, 62. balada, 64. fa, 65. K. M. (Kmet Marija), 66. na, 67. Po, 69. Uran, 71. gora, 74. ure, 75. Ant, 77. pas, 78. nav, 81. V. V. (Valentin Vodnik), 83. žl.

Dramsko gledališče

Nedelja, 4. junija, ob 18: »Dona Diana«, I. zvezek. Cena od 26 lir navzdol.

Ponedeljek, 5. junija: Zaprti.

»Dona Diana«, voseoligra v 1. delu. Osobe: Don Diego, vladajoči grof v Barceloni - V. Skrbinec, Dona Diana, dedna princesa, njegova hči - Razbergerjeva, Dona Lavra in Dona Penisa, njegovi nečakinji - Vida Juvanova in Ugrmar-Boltarjeva, Don Cesar, princ iz Urgela - Gregorin, Don Louis, princ iz Bearne - Bitenc, Don Gaston, princ iz Foxa - Verdonik, Perin, princina tajnik in zaupnik - Jan, Floreta, princesina hišna - Pugljeva. Režiser prof. O. Šeet.

Operno gledališče

Nedelja, 4. junija, ob 18: »Melodije areca«. Opereta. I. zvezek. Cena od 40 lir navzdol.

Ponedeljek, 5. junija: Zaprti.

J. Gregore »Melodije areca«, opereta v 3 dejanjih. Osobe: Arnid - Zupan, Silva - Bankartova, Vera, Andra, Katja, manekenka, študentke konzervatorija - Barbičeva, Saneinova, Japljeva, Gizela - Slavčeva, Viktor, sluga - P. Kovič, Mirtičeva, Silvina mati - Gorinškova, Barbičeva - Bučarjeva, Marijan Barbič, njen sin, tenor - B. Sanein, Okretič, njegov tajnik - M. Sanein, Barbič, bankir - Simončič, Ala Barbičeva, njegova žena - Poličeva, baron - Milčinski, Marijana, sobarica v Grand hotelu - Kačičeva, Marijan, pikolo - Bajde, hotelski ravnatelj - Humer, radio.napovedovalec - Planecki, radio-tenor - Boštjančič, natak - Oblak, I. novinar - Jelčnikar, 2. novinar - Gregorin, 3. novinar - Škabar, sofer - Marenek, boy - Kobali, plešajo: Bravničarjeva, Polik, Remkarjeva, T. Kurbos in baletni nastajši: I. dejanje: spomladi v prostorih »Noblesse«, II. dejanje: poleti na letovišču ob jezeru, III. dejanje: dva dni kasneje istotam. Režiser E. Frelih, dirigent J. Gregore, scena inž. E. Franza, koreograf inž. P. Golovin.

2. HILAPCA h konjem in za poljska dela, sprejemem takoj. Plača po dogovoru. Krušič Ivan, - Bezenškova 10.

15-LETNO DEKLE sprejemem - k dvema otrokoma. - Pirman, Laverca. (b)

KOVINO-STRUGARJA zmožnega samostojnega dela, sprejemem. Povarna za klet, Smarčinska c. 50. (b)

FANTA za kmečka in domača dela sprejemem. Predvoči, Poljanska c. 75.

SLUŽKINJO ali postrežnico za dopoldanske ure sprejemem. Celovška 112.

HILAPCA h konjem in za gospodarstvo sprejemem. Stalna služba, Donobranska 7. (b)

KUHARICO samostojno, sprejemem. - Vprašati delikatosa, Wolfova 12. (b)

SIVILSKO pomočnico in praktikantko, sprejemem takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4822.

BEGUNKA mati z eno hčerko, želi zaposlitve, najrajši za hišnico. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4826. (a)

PRVOVRSTNO pomočnico kot vodilno moč za pripravljanje dela (vsi kroji na razpoložljive, več dobrih pomočnic, vestnih delavk, in krojaško pomočnico, za delo v roki pri krojaču, proti dobremu plačilu, sprejemem praznovredni strelje Mire Škabar. (b)

UPOKOJENEC pomoč v gospodarstvu, sprejemem na trajno zaposlitev. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4837. (b)

HILAPCA sprejemem za vsa poljska dela. Zg. Siska, Vodnikova 58. (b)

SPREJMEM hilapca in deklo, poštena za vsa poljska dela. Pot na Fužine 2. (b)

MIZAR, POMOČNIKA in vajenca sprejemem. Mizarstvo Mirvelj, Ljubljanska ulica 57, Zelena jama. (b)

POSTENO DEKLE ki zna kuhati, takoj sprejemem. Plača in hrana dobra. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4851. (b)

Gospod, POMOČNICA večja kuhe, dobi takoj službo, hrana in plača dobra. Ponudbe pod »Pridna« št. 4850 na upravo »Slov.« (b)

SLUŽBE IŽALO POSTREZNICA išče zaposlitve. Samo za dopoldanske ure - od 7 do 12, po dogovoru. - Sprejemem vsako delo, tudi pranje in likanje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4849. (a)

KUHARICA izveščana, čista, mirna, vajena vsakega dela, išče mesto h krščanski manjši družini ali k starejšemu, z. od spodu. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4860. (a)

GOSPODIČNA ki zna dobro kuhati, gre brezplačno, samo za hrano, k boljši rodbini kuhati, event. bi nekoliko pomagala v gospodinjstvu. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod sifro »Varnost« 4824. (a)

KURIVO DRVA PREMOC IV SCHUMI in Franciškanova 16 Telefon 19-51

KUHARICA izveščana, čista, mirna, vajena vsakega dela, išče mesto h krščanski manjši družini ali k starejšemu, z. od spodu. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4860. (a)

GOSPODIČNA ki zna dobro kuhati, gre brezplačno, samo za hrano, k boljši rodbini kuhati, event. bi nekoliko pomagala v gospodinjstvu. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod sifro »Varnost« 4824. (a)

KURIVO DRVA PREMOC IV SCHUMI in Franciškanova 16 Telefon 19-51

KUHARICA izveščana, čista, mirna, vajena vsakega dela, išče mesto h krščanski manjši družini ali k starejšemu, z. od spodu. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4860. (a)

GOSPODIČNA ki zna dobro kuhati, gre brezplačno, samo za hrano, k boljši rodbini kuhati, event. bi nekoliko pomagala v gospodinjstvu. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod sifro »Varnost« 4824. (a)

KURIVO DRVA PREMOC IV SCHUMI in Franciškanova 16 Telefon 19-51

KUHARICA izveščana, čista, mirna, vajena vsakega dela, išče mesto h krščanski manjši družini ali k starejšemu, z. od spodu. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4860. (a)

MALI OGLASI

SLUŽBE DOBE PRAKTIKANTINJO za pisarno, proti dobremu plačilu sprejemem takoj. - Merkur, Puharjeva 6. (b)

TESARJA ali MIZARJA vsotežnega delavca, sprejemem. - Trnovski pristan 20. (b)

2. HILAPCA večježe kmečkih del, takoj sprejemem. Trnovski pristan 20. (b)

UPOKOJENEC, ki ima veselje za stalno oskrbovanje sadnega drevja - obrezovanje, škropljenje itd. - si lahko dobi stalno zaposlitev. Vprašati dneva od 12-13 in od 18 dalje v Triglavski 5 - Vidmar Franc. (b)

2. HILAPCA h konjem in za poljska dela, sprejemem takoj. Plača po dogovoru. Krušič Ivan, - Bezenškova 10.

15-LETNO DEKLE sprejemem - k dvema otrokoma. - Pirman, Laverca. (b)

KOVINO-STRUGARJA zmožnega samostojnega dela, sprejemem. Povarna za klet, Smarčinska c. 50. (b)

FANTA za kmečka in domača dela sprejemem. Predvoči, Poljanska c. 75.

SLUŽKINJO ali postrežnico za dopoldanske ure sprejemem. Celovška 112.

HILAPCA h konjem in za gospodarstvo sprejemem. Stalna služba, Donobranska 7. (b)

KUHARICO samostojno, sprejemem. - Vprašati delikatosa, Wolfova 12. (b)

SIVILSKO pomočnico in praktikantko, sprejemem takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4822.

BEGUNKA mati z eno hčerko, želi zaposlitve, najrajši za hišnico. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4826. (a)

PRVOVRSTNO pomočnico kot vodilno moč za pripravljanje dela (vsi kroji na razpoložljive, več dobrih pomočnic, vestnih delavk, in krojaško pomočnico, za delo v roki pri krojaču, proti dobremu plačilu, sprejemem praznovredni strelje Mire Škabar. (b)

UPOKOJENEC pomoč v gospodarstvu, sprejemem na trajno zaposlitev. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4837. (b)

HILAPCA sprejemem za vsa poljska dela. Zg. Siska, Vodnikova 58. (b)

SPREJMEM hilapca in deklo, poštena za vsa poljska dela. Pot na Fužine 2. (b)

MIZAR, POMOČNIKA in vajenca sprejemem. Mizarstvo Mirvelj, Ljubljanska ulica 57, Zelena jama. (b)

POSTENO DEKLE ki zna kuhati, takoj sprejemem. Plača in hrana dobra. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4851. (b)

Gospod, POMOČNICA večja kuhe, dobi takoj službo, hrana in plača dobra. Ponudbe pod »Pridna« št. 4850 na upravo »Slov.« (b)

SLUŽBE IŽALO POSTREZNICA išče zaposlitve. Samo za dopoldanske ure - od 7 do 12, po dogovoru. - Sprejemem vsako delo, tudi pranje in likanje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4849. (a)

KUHARICA izveščana, čista, mirna, vajena vsakega dela, išče mesto h krščanski manjši družini ali k starejšemu, z. od spodu. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4860. (a)

GOSPODIČNA ki zna dobro kuhati, gre brezplačno, samo za hrano, k boljši rodbini kuhati, event. bi nekoliko pomagala v gospodinjstvu. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod sifro »Varnost« 4824. (a)

KURIVO DRVA PREMOC IV SCHUMI in Franciškanova 16 Telefon 19-51

KUHARICA izveščana, čista, mirna, vajena vsakega dela, išče mesto h krščanski manjši družini ali k starejšemu, z. od spodu. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4860. (a)

GOSPODIČNA ki zna dobro kuhati, gre brezplačno, samo za hrano, k boljši rodbini kuhati, event. bi nekoliko pomagala v gospodinjstvu. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod sifro »Varnost« 4824. (a)

KURIVO DRVA PREMOC IV SCHUMI in Franciškanova 16 Telefon 19-51

KUHARICA izveščana, čista, mirna, vajena vsakega dela, išče mesto h krščanski manjši družini ali k starejšemu, z. od spodu. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4860. (a)

GOSPODIČNA ki zna dobro kuhati, gre brezplačno, samo za hrano, k boljši rodbini kuhati, event. bi nekoliko pomagala v gospodinjstvu. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod sifro »Varnost« 4824. (a)

KURIVO DRVA PREMOC IV SCHUMI in Franciškanova 16 Telefon 19-51

KUHARICA izveščana, čista, mirna, vajena vsakega dela, išče mesto h krščanski manjši družini ali k starejšemu, z. od spodu. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4860. (a)

Prodamo

LESTENEC vos iz medicinske, tridelni, za 4 žarnice in zidno ogledalo, brušeno steklo v izrežanju - florentinskem okvirju, ugodno prodam. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

JEDILNI PRIBOR Berndorf alpac - in drugih znamk, japonski čajni servis, stekleno kozarec - i del, prodam. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

PEGE IN LIJAJ vam zanesljivo od strani »ALBA« kreme. DROGERIJA KANC, Zidovska ulica 1. (l)

PISALNI STROJI Remington, Irvica - Hesperia, Olivet, pisarniški, malo rabljeni, ugodno naprdaj. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

OTROSKI VOZICEK globok odlične obrabe, predvojni material, ugodno prodam. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

TEHTNICO avtomatsko s sistemom Berkel, nosilnost do 10 kg, prodam. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

OTROSKI VOZICEK globok, zadnji avtomobil, znotraj in zunanji tapetiran, prečiščen, ves kroman, prodam za 4500 lir. Ogled od 9-11 dopoldne. Naš v upravi »Slov.« pod št. 4749. (l)

BRAMORJE prav rotivo pokončate Bramoria zni. Z navodilom v drogeriji Kanc, Zidovska ul. 1. (l)

PORCELAN za 6 oseb, 3 komandov, prodam za ceno 3500 lir. Ogled v torek popoldne. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4750. (l)

VRTNA CRPAKA (pompa), nova, št. 18, naprdaj. (Ogled od 14-16h). - Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4756. (l)

PRAVE JUTA VREČE Lepe prave juta vreče, dokler traja zaloga ugodno naprdaj. Petrova, Ljubljana, Ciril Metodova št. 35a, prej Tyrseva. (l)

KOBNJO sladko, krasno, zmejnajo po dogovoru. - E. Zivc, Ljubljana, Preg. 2-III. Od polti do pol 12 dop. (l)

PRODAM pleteno otroško kofar. Tuta O. Ljubljana, Hranilniška 14. (l)

ZAGANJE za kurjavo ali nastojlo dobiti v Jeronovi ul. št. 14 - Trnova. (l)

SPALNICE pleskane in jesenove ter orehove jedilnice si lahko ogledate vsak četrtek in nedeljo od 3-5, gostilni Celovška 72. (l)

RACUNSKO STROJE prodam. - Simandl, Dvořakova 3. (l)

MARMORNA KREDA Bela marmorna kreda, kalijev karbonat 0, 00, 000, 0000, Plastikol, Sintexopomic, Karbolnol, katran. Olje za lermena stalno na zalogi. PETRONAFTA, Ljubljana, Ciril Metodova št. 35a, prej Tyrseva. (l)

DVA PARA ženskih, nizkih, čevljev, št. 36 in midše št. 40 in 42 ter 2 rabljena rjuhe, prodam. Strossmayerjeva 4-1, deeno. (l)

INTERESANTI za prekle za fitil in paradižnik, naj pohitijo z prevzemom v Masirski ulici 10, dokler je še zaloga. (l)

DVA LEPA lorberjeva drevelčka prodam. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4665. (l)

PRODAM žimo, delno za protivrednost. Ribniška 1. Moste. (l)

PRODAM 4 rjuhe, ogled danes od 10 do 12. Hrbernik, Lihartova 28. (l)

RJUHE predvojni, zelo močne, prvovrstno obrabljene, po zmerni ceni prodam. Naslov pove uprava »Slov.« 4838. (l)

LISICE krasne, mlade, prodam. Glavna carinarica, Dremelj Pavle, Vilharjeva ulica. (l)

MODRA GALICA ugodno naprdaj. - Stefanova 22, Siska. (l)

KARTOTECNE OMARE naprdaj pri Mestni hranilnici Ljubljani. Zelo ugodna nakupna prilika za podjetelke hranilnice, posteljske urade in prehojne. Informacije med uradnimi urami. (l)

DVA KOLESA možka, dobro obrabljena, prodam, ogleda se Gosposvetska c. 35-1. (oo)

MOCAN TRICIKEL kupim! Ponudbe na naslov: Keipert Ivan, Rakovniška 6. (k)

Kupujem suhe gošče, brezgov cvet, preslice robljov list ter vsa ostala zdravilna zelišča, vsako količino po najvišjih dnevnih cenah. M. Čuček Ljubljana Sv. Petra c. 13

VODNJAK kompletan, naprdaj. Poizve se pri Iroji Ivan, Gnidovčeva 3 - Ljubljana. (l)

MRCES IN GOLAZENUSH, sterner, bolhe, šurke, molje, mihi, podgane, voluharje in bromorje zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobiti v drogeriji Kanc, Zidovska 1. (l)

PISALNE STROJE prodam. - Simandl, Dvořakova 3. (l)

2.80 m BLAGA (kočevski) za moško obleko ter črnat kamgarn prodam ali zamenjam. Naslov v upr. »Slov.« št. 4855. (l)

SIVALNI STROJ orig. Singer za domačo uporabo, žra dežni plašč za srednje postavo, 3.20 m blaga za moško obleko in ročno damsko urico - naprdaj. Kamniška 13. (l)

KUPIMO STEKLENICE razne vrste, kupujemo. Plačamo dobro. Na vsako željo jih prevzamemo na domu. - B. Čuštin, Vodnikov trg št. 2. (l)

POSTELJNO PERILO: rjuhe, kapne, blazinske prevleke, ter namizne priete, rabljene in nerabljene, kupujem stalno in plačam dobro. - Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (k)

POZORI! Kupujem vreče in vse tekstilne odpadke ter plačam po najvišji ceni. - Grebenc Alojzij, Galusova nabrežje 39, Ljubljana. (k)

BLAGAJNE ognjvarne, stojee, železne, registrirane - kupim in prevzamem v komisjsko prodajo. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

KUPUJEMO prazne cementne in slične papirne vreče. PETRONAFTA, Tyrseva cesta 35a. (l)

PISALNE STROJE raznih znamk, rabljene ali nove, pisarniške ali portabl - kupim ali prevzamem v komisjsko prodajo. - Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

STARE URE zapetne, žepne in bučičke, samo prav dobro ohranjene kupim, Janko Jazbec, Miklošičeva cesta 12. (k)

JEDILNI PRIBOR rje prost, za 6 ali 12 oseb; kuhinjske tektne, balane in druge, ter decimalne kupim ali prevzamem v komisjsko prodajo. - Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

MOSKE rabljene obleke, ževlje, perilo, pohištvo itd., kupuje Drame Alojzija. - Ljubljana, Galusovo nabrežje 29. (l)

OTROŠKE VOZICEK globoko in športne - kupim ali prevzamem v komisjsko prodajo. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

SIVALNE STROJE raznih znamk, rabljene in nerabljene - za ževlje, krojače, čevljarje, sedlarje in za šivanje vreč, kupim ali prevzamem v komisjsko prodajo. - Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

CRPAKLO ZA VODO po močnosti z malim motorjem, kupimo. - Petrova 35a, A. Hmelak, Tyrseva 35a. (k)

KISLINO žvepleno, solno in solitno, kupim vsako množino. Šmartinska 24-1, deeno. (l)

KUPIM 4.60 m široko in 9.60 m dolgo vagonsko postavo (plahito) iz dobrega jadralskega platna. Sme biti tudi kaj večja ali tudi obstojati iz dveh komadov 4.60x4.50 m. - Ponudbe v gostilni Kajfež, Florjanska 4. (l)

PLINSKE CEVI različne dimenzije in vlito železo kupimo, plačamo zelo dobro. - Merkur, Puharjeva 6. (l)

ZOGO otroški ali nogometni, kupim. - Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4861. (k)

PRIDELKI STOJICO TRAVO prodam na Viču v bloku. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slov.« pod »4500« št. 4751. (l)

KOBNJO TRAVE kupim. Musar, Sv. Petra cesta 61. (k)

KOBNJO SENA govaječa, kupim. Ponudbe na l. Vižintin, Močnikova 13. (k)

Kupujem suhe gošče, brezgov cvet, preslice robljov list ter vsa ostala zdravilna zelišča, vsako količino po najvišjih dnevnih cenah. M. Čuček Ljubljana Sv. Petra c. 13

VODNJAK kompletan, naprdaj. Poizve se pri Iroji Ivan, Gnidovčeva 3 - Ljubljana. (l)

MRCES IN GOLAZENUSH, sterner, bolhe, šurke, molje, mihi, podgane, voluharje in bromorje zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobiti v drogeriji Kanc, Zidovska 1. (l)

PISALNE STROJE prodam. - Simandl, Dvořakova 3. (l)

2.80 m BLAGA (kočevski) za moško obleko ter črnat kamgarn prodam ali zamenjam. Naslov v upr. »Slov.« št. 4855. (l)

SIVALNI STROJ orig. Singer za domačo uporabo, žra dežni plašč za srednje postavo, 3.20 m blaga za moško obleko in ročno damsko urico - naprdaj. Kamniška 13. (l)

KUPIMO STEKLENICE razne vrste, kupujemo. Plačamo dobro. Na vsako željo jih prevzamemo na domu. - B. Čuštin, Vodnikov trg št. 2. (l)

POSTELJNO PERILO: rjuhe, kapne, blazinske prevleke, ter namizne priete, rabljene in nerabljene, kupujem stalno in plačam dobro. - Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (k)

POZORI! Kupujem vreče in vse tekstilne odpadke ter plačam po najvišji ceni. - Grebenc Alojzij, Galusova nabrežje 39, Ljubljana. (k)

BLAGAJNE ognjvarne, stojee, železne, registrirane - kupim in prevzamem v komisjsko prodajo. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

KUPUJEMO prazne cementne in slične papirne vreče. PETRONAFTA, Tyrseva cesta 35a. (l)

PISALNE STROJE raznih znamk, rabljene ali nove, pisarniške ali portabl - kupim ali prevzamem v komisjsko prodajo. - Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

STARE URE zapetne, žepne in bučičke, samo prav dobro ohranjene kupim, Janko Jazbec, Miklošičeva cesta 12. (k)

JEDILNI PRIBOR rje prost, za 6 ali 12 oseb; kuhinjske tektne, balane in druge, ter decimalne kupim ali prevzamem v komisjsko prodajo. - Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

MOSKE rabljene obleke, ževlje, perilo, pohištvo itd., kupuje Drame Alojzija. - Ljubljana, Galusovo nabrežje 29. (l)

OTROŠKE VOZICEK globoko in športne - kupim ali prevzamem v komisjsko prodajo. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

SIVALNE STROJE raznih znamk, rabljene in nerabljene - za ževlje, krojače, čevljarje, sedlarje in za šivanje vreč, kupim ali prevzamem v komisjsko prodajo. - Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (l)

CRPAKLO ZA VODO po močnosti z malim motorjem, kupimo. - Petrova 35a, A. Hmelak, Tyrseva 35a. (k)

KISLINO žvepleno, solno in solitno, kupim vsako množino. Šmartinska 24-1, deeno. (l)

KUPIM 4.60 m široko in 9.60 m dolgo vagonsko postavo (plahito) iz dobrega jadralskega platna. Sme biti tudi kaj večja ali tudi obstojati iz dveh komadov 4.60x4.50 m. - Ponudbe v gostilni Kajfež, Florjanska 4. (l)

PLINSKE CEVI različne dimenzije in vlito železo kupimo, plačamo zelo dobro. - Merkur, Puharjeva 6. (l)

ZOGO otroški ali nogometni, kupim. - Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 4861. (k)

PRIDELKI STOJICO TRAVO prodam na Viču v bloku. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slov.« pod »4500« št. 4751. (l)

KOBNJO TRAVE kupim. Musar, Sv. Petra cesta 61. (k)

KOBNJO SENA govaječa, kupim. Ponudbe na l. Vižintin, Močnikova 13. (k)

Knjige